

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Навчально-науковий інститут
«Інститут інформаційних технологій в економіці»**

Кафедра математичного моделювання та статистики

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика і Дата Сайнс»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: **«ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ
КОРПОРАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ»**

Здобувача Онуфрієвої Єлизавети Володимирівни _____

Науковий керівник: професор, д.е.н. Олена ПІСКУНОВА _____

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: професор, к.ф.-м.н. Галина ВЕЛИКОІВАНЕНКО _____

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Навчально-науковий інститут
«Інститут інформаційних технологій в економіці»

Кафедра математичного моделювання та статистики

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика і ДатаСайнс»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми
Олена ПІСКУНОВА

_____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Галина ВЕЛИКОІВАНЕНКО

_____ 2024 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Онуфрієвій Єлизаветі Володимирівні

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему: Оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні

Тему затверджено наказом ректора Університету від "19" вересня 20 24 р. № 1610 / ст

Кваліфікаційна магістерська робота виконується на матеріалах
компанії «Henkel»

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ (назва розділу)
Розділ 2	АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ «HENKEL» ТА МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ (назва розділу)
Розділ 3	ПРОГНОЗУВАННЯ МОЖЛИВОГО БАНКРУТСТВА МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ НА ПІДГРУНТІ ДИСКРИМІНАНТНИХ МОДЕЛЕЙ (назва розділу)
Об'єкт дослідження:	фінансовий стан міжнародної корпорації.
Предмет дослідження:	методи та моделі оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні.
Мета кваліфікаційної магістерської роботи:	порівняльний аналіз на прикладі міжнародної корпорації «Henkel» існуючих підходів щодо оцінювання та прогнозування фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні, а також розробка комплексного підходу щодо оцінювання фінансового стану корпорації.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	розглянути на теоретичному рівні вплив війни в Україні на фінансовий стан міжнародних компаній. зробити аналітичний огляд існуючих методів та моделей оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища.
У розділі 2	надати загальну характеристику основних техніко-економічних параметрів діяльності міжнародної корпорації «Henkel». виконати аналіз показників фінансово-економічної діяльності міжнародної корпорації. запропонувати підхід щодо комплексного аналізу фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні.
У розділі 3	розглянути застосування дискримінантних моделей для прогнозування можливого банкрутства міжнародної корпорації.

**Завдання підготував
науковий керівник**

Олена ПІСКУНОВА

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

**Завдання одержав
здобувач**

Єлизавета ОНУФРІЄВА

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р

Реферат

Кваліфікаційна магістерська робота містить 74 сторінки, 24 таблиць, 9 рисунків, 17 формул, список використаних джерел з 50 найменувань, додатки.

«Оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні»

Об'єктом дослідження є фінансовий стан міжнародної корпорації.

Предметом дослідження є методи та моделі оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні.

Мета – порівняльний аналіз на прикладі міжнародної корпорації «Henkel» існуючих підходів щодо оцінювання та прогнозування фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні, а також розробка комплексного підходу щодо оцінювання фінансового стану корпорації.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі **завдання**:

- розглянути на теоретичному рівні вплив війни в Україні на фінансовий стан міжнародних компаній;
- зробити аналітичний огляд існуючих методів та моделей оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища;
- надати загальну характеристику основних техніко-економічних параметрів діяльності міжнародної корпорації «Henkel»;
- виконати аналіз показників фінансово-економічної діяльності міжнародної корпорації;
- запропонувати підхід щодо комплексного аналізу фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні;
- розглянути застосування дискримінантних моделей для прогнозування можливого банкрутства міжнародної корпорації.

Теоретична та методична значущість отриманих результатів результатів дослідження полягає в розвитку наукових підходів до оцінювання

фінансового стану міжнародних корпорацій в умовах кризових ситуацій, зокрема, в умовах війни в Україні. У роботі на прикладі міжнародної корпорації «Henkel» виконано порівняльний аналіз існуючих методологій оцінювання фінансової стійкості корпорації та ризиків, пов'язаних з її фінансовою діяльністю на міжнародних ринках. Запропоновано застосування методу рівня розвитку для отримання комплексної оцінки фінансового стану корпорацій, що може бути поширено на різні типи корпорацій, які функціонують в умовах швидко змінного зовнішнього середовища.

Практична значущість отриманих результатів полягає в можливості застосування результатів дослідження для прийняття управлінських рішень в міжнародних корпораціях, що сприятиме підвищенню їх фінансової стійкості і здатності адаптуватися до змінних умов. Рекомендації, розроблені в роботі, можуть бути використані для підвищення ефективності фінансового планування та управління міжнародною корпорацією в сучасних умовах економічної нестабільності.

Інформаційною базою дослідження є бази даних наукових журналів та практичних публікацій, такі як Google Scholar, Scopus, Web of Science, JSTOR тощо; офіційні сайти міжнародних корпорацій та їх фінансові звіти; сайти рейтингових агентств, такі як Moody's, Standard & Poor's, Fitch Ratings тощо; монографії та дисертації вітчизняних та зарубіжних науковців; інформація з інтернет-ресурсів та соціальних мереж, що можуть містити різноманітні статистичні дані та дослідження

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків списку використаних джерел, додатків.

Ключові слова: фінансовий стан корпорації, ризики можливого банкрутства корпорації, міжнародна корпорація, показники фінансового стану корпорації, метод рівня розвитку, комплексний аналіз фінансового стану, дискримінантні моделі, вплив війни в Україні.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

В і д г у к
про кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика і Дата
Сайнс»
навчально-наукового інституту
«Інститут інформаційних технологій в економіці»
Онуфрієвої Єлизавети Володимирівни
на тему «**ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ
КОРПОРАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**»

1. Актуальність теми. Війна в Україні створила нові виклики для міжнародних корпорацій. Ключовим аспектом управління діяльністю компаній є оцінка їхнього фінансового стану. Водночас нестабільне зовнішнє середовище значно ускладнює прогнозування фінансових результатів і планування розвитку компанії та вимагає пошуку нових підходів щодо оцінювання фінансового стану міжнародних корпорацій. Все це обумовлює актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи (КМР) Онуфрієвої Єлизавети.

2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи. Тема КМР повністю розкрита. Обраний здобувачем інструментарій дослідження дозволяє досягти поставленої мети, його застосування є виправданим та коректним. Робота добре структурована, виклад матеріалу є логічним, висновки - коректні та обґрунтовані. Для проведення дослідження використано реальні дані щодо діяльності міжнародної корпорації «Henkel» за 2010-2023 роки. КМР Онуфрієвої Єлизавети відповідає затвердженому індивідуальному завданню. Виконуючи роботу, здобувач продемонстрував вміння працювати з бібліографічними джерелами, аналізувати дані, обґрунтовувати висновки, застосовувати сучасні інформаційні технології та математичний інструментарій. Кваліфікаційна робота виконувалася самостійно. Оформлення роботи відповідає вимогам Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в КНЕУ імені В.Гетьмана.

3. Наявність самостійних розробок автора. Самостійною розробкою здобувача є методика проведення комплексної оцінки фінансового стану міжнародної корпорації на основі методу рівня розвитку, що дозволяє інтегрувати результати аналізу фінансового стану міжнародної корпорації за різними аспектами.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій. Найбільш важливими результатами теоретичного та практичного характеру є: теоретичний аналіз впливу війни в Україні на фінансовий стан міжнародних корпорацій; порівняльний аналіз на прикладі міжнародної корпорації «Henkel» існуючих підходів щодо оцінювання та прогнозування фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні; розробка комплексного підходу щодо

оцінювання фінансового стану корпорації на підґрунті методу рівня розвитку; застосування дискримінантних моделей для прогнозування можливого банкрутства міжнародної корпорації.

Робота пройшла апробацію на XII Всеукраїнській науково-практичній конференції форумі молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» (22-23 листопада 2024 року, Львів).

5. Наявність недоліків. В якості недоліку, який не погіршує якість роботи, можна вказати на занадто великий обсяг розділу 2.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК. Зважаючи на актуальність теми, зміст роботи, наявність самостійних розробок, отримані результати, апробацію роботи, вважаю, що рівень якості кваліфікаційної магістерської роботи Онуфрієвої Єлизавети на тему «Оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні» - високий, робота може бути допущена до захисту перед ЕК. Набуті здобувачем компетентності відповідають вимогам освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика і Дата Сайнс». Онуфрієва Єлизавета заслуговує на присвоєння кваліфікації магістра з економіки за спеціальністю 051 «Економіка».

Науковий керівник
професор кафедри математичного
моделювання та статистики
професор, д.е.н.

Олена ПСКУНОВА

“ ___ ” грудня 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ	6
1.1.Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління міжнародною корпорацією	6
1.2.Вплив війни в Україні на фінансовий стан міжнародних компаній	11
1.3.Моделі та методи оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища	14
РОЗДІЛ 2.АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ «HENKEL» ТА МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ .	19
2.1. Загальна характеристика основних техніко-економічних параметрів діяльності міжнародної корпорації	19
2.2. Аналіз показників фінансово-економічної діяльності міжнародної корпорації	23
2.2.1. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності	23
2.2.2. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності	30
2.2.3. Аналіз ринкової активності	34
2.2.4. Факторний аналіз формування чистого прибутку.....	36
2.2.5. Аналіз структури капіталу корпорації «Henkel»	43
2.2.6. Показники операційного аналізу	45
2.3. Оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні на підґрунті метода рівня розвитку	48
РОЗДІЛ 3.ПРОГНОЗУВАННЯ МОЖЛИВОГО БАНКРУТСТВА МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ НА ПІДҐРУНТІ ДИСКРИМІНАНТНИХ МОДЕЛЕЙ	57

3.1. Дискримінантні моделі прогнозування можливого банкрутства підприємств	
3.2. Прогнозування фінансового стану корпорації «Henkel»	
	63
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ	81

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що оцінка фінансового стану міжнародної корпорації є ключовим аспектом для ефективного управління її діяльністю, особливо в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Війна в Україні та інші глобальні кризові явища, такі як економічні коливання, соціально-політична нестабільність та зміни в геополітичному контексті, створюють нові виклики для міжнародних корпорацій. Порушення ланцюгів постачання, зміни в курсах валют, зростання інфляції та зниження купівельної спроможності споживачів значно ускладнюють прогнозування фінансових результатів і планування розвитку компаній. Тому вивчення та оцінка фінансового стану міжнародних корпорацій в умовах нестабільного зовнішнього середовища, зокрема в умовах війни в Україні, є надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З вітчизняних авторів можна зазначити праці В. Чепка, І. Свідерська, Ю. Гавриленко, Ю. Тараруєв, А. Поддєрьогін, Л. Буряк, Г. Нам, А. Павліковський, О. Павловська, В. Потій, А. Куліш, О. Терещенко, Н. Шульга, С. Булгакова, А. Корбутяк, М. Бута, де розглядається питання оцінювання фінансового стану міжнародних корпорацій. Зарубіжні вчені також активно досліджують цю тему. Зокрема, праці Chris Peterson, Fell, John and Garry Schinasі присвячені аналізу фінансового стану корпорацій, в яких розглядаються питання їх фінансової стабільності.

В зазначених роботах розглядається, в основному, оцінювання фінансового стану корпорацій на підґрунті різноманітних фінансових показників. Проте в умовах війни в Україні постає завдання розробки підходу щодо комплексного оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи – порівняльний аналіз існуючих підходів щодо оцінювання та прогнозування фінансового стану в умовах війни в Україні, а також розробка комплексного підходу щодо оцінювання фінансового стану на прикладі міжнародної корпорації «Henkel».

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- дослідити вплив війни в Україні на фінансовий стан міжнародних компаній.
- зробити аналітичний огляд існуючих методів та моделей оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища;
- надати загальну характеристику основних техніко-економічних параметрів діяльності міжнародної корпорації «Henkel»;
- виконати аналіз показників фінансово-економічної діяльності міжнародної корпорації;
- запропонувати підхід щодо комплексного аналізу фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні;
- розглянути застосування дискримінантних моделей для прогнозування можливого банкрутства міжнародної корпорації.

Об'єктом дослідження є фінансовий стан міжнародної корпорації.

Предметом дослідження є методи та моделі оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні.

Методи дослідження. У процесі виконання кваліфікаційної магістерської роботи було застосовано низку наукових методів. Системний підхід дав змогу комплексно проаналізувати фінансовий стан міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища, враховуючи взаємозв'язок між її ключовими аспектами. Метод моделювання використовувався для побудови прогнозів фінансової стабільності компанії на основі наявних даних, що забезпечило точність та обґрунтованість висновків. Економічний аналіз дозволив оцінити ключові фінансові показники діяльності корпорації, а метод класифікації допоміг систематизувати різні аспекти фінансового стану, розподіливши їх за рівнем впливу на загальну стійкість. Для візуалізації отриманих даних та підвищення наочності результатів застосовано сучасні цифрові інструменти. Сукупне використання зазначених методів забезпечило досягнення мети дослідження та вирішення основних завдань кваліфікаційної роботи.

Теоретична та методична значущість отриманих результатів дослідження полягає в розвитку наукових підходів до оцінювання фінансового стану міжнародних корпорацій в умовах кризових ситуацій, зокрема, в умовах війни в Україні. У роботі на прикладі міжнародної корпорації «Henkel» виконано порівняльний аналіз існуючих методологій оцінювання фінансової стійкості корпорації та ризиків, пов'язаних з її фінансовою діяльністю на міжнародних ринках. Запропоновано застосування методу рівня розвитку для отримання комплексної оцінки фінансового стану корпорацій, що може бути поширено на різні типи корпорацій, які функціонують в умовах швидко змінного зовнішнього середовища.

Практична значущість отриманих результатів полягає в можливості застосування результатів дослідження для прийняття управлінських рішень в міжнародних корпораціях, що сприятиме підвищенню їх фінансової стійкості і здатності адаптуватися до змінних умов. Рекомендації, розроблені в роботі, можуть бути використані для підвищення ефективності фінансового планування та управління міжнародною корпорацією в сучасних умовах економічної нестабільності.

Інформаційною базою дослідження є: бази даних наукових журналів та практичних публікацій, такі як Google Scholar, Scopus, Web of Science, JSTOR тощо; офіційні сайти міжнародних корпорацій та їх фінансові звіти; сайти рейтингових агентств, такі як Moody's, Standard & Poor's, Fitch Ratings тощо; монографії та дисертації вітчизняних та зарубіжних науковців; інформація з інтернет-ресурсів та соціальних мереж, що можуть містити різноманітні статистичні дані та дослідження

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ

1.1. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління міжнародною корпорацією

Метою будь-якої сфери діяльності є досягнення стабільного розвитку та успішного функціонування в умовах мінливого ринкового середовища. Для міжнародних корпорацій, які функціонують на глобальному рівні, ця задача стає особливо важливою. Оцінка фінансового стану є ключовим елементом в управлінні такими компаніями, оскільки дозволяє вчасно виявляти потенційні ризики, ефективно розподіляти ресурси та ухвалювати обґрунтовані рішення.

Трактування поняття «фінансовий стан» у науковій літературі має широкий спектр визначень, які відображають різні аспекти цього багатогранного явища. Незважаючи на досить значну кількість визначень поняття «фінансового стану» наразі немає єдиного погодженого трактування цього терміну. Проаналізувавши різноманітні підходи, можна дійти висновку, що кожний науковець підходить із різних точок зору. Згідно з одним із таких альтернативних визначень, Schinasi (2004) пропонує три ключові характеристики фінансового стану:

— фінансова система ефективно та безперервно забезпечує перерозподіл ресурсів від заощаджувачів до інвесторів і загальний розподіл економічних ресурсів;

— майбутні фінансові ризики оцінюються та ціноутворюються з достатньою точністю, і вони належним чином управляються;

— фінансова система перебуває в такому стані, що здатна без значних труднощів, а якщо не плавно, то впоратися з фінансовими та реальними економічними сюрпризами і шоками [31, с. 105].

Згідно з В. Чепкою, І. Свідерською та Ю. Гавриленко фінансовий стан є системою фінансових відносин, яка визначається сукупністю виробничо-господарських факторів та характеризується набором показників, що відображають наявність, ефективність використання та розміщення фінансових ресурсів підприємства, а також його конкурентоспроможність та здатність забезпечити фінансування своєї діяльності [1, с.45]. Chris Peterson визначає фінансовий стан як здатність фірми залучати та використовувати кошти. Сильний фінансовий стан є результатом ефективної операційної рентабельності (коли доходи перевищують витрати), грамотного управління активами (інвестуються лише необхідні та прибуткові активи), оптимального управління капіталом (обмежене використання зобов'язань) та належної виплати дивідендів і оцінки вартості власності [4, с.72]. М. А. Болюх та В.З. Бурчевський підкреслюють, що фінансовий стан є показником фінансової конкурентоспроможності, що включає кредитоспроможність, платоспроможність, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами [48, с.118]. А. М. Поддєрьогін та інші автори визначають фінансовий стан як комплексне поняття, що є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, характеризується сукупністю виробничо-господарських факторів і відображає наявність, розподіл та використання фінансових ресурсів [5, с.89]. Ю.О. Тараруєв зазначає, що фінансовий стан є сукупністю характеристик підприємства, що відображають надходження, розподіл і використання його фінансових ресурсів на конкретний момент часу [2, с.144]. А. Корбутяк та М. Бута трактують фінансовий стан як економічну категорію, що визначає поточну та потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечувати фінансування своєї діяльності, рівень саморозвитку та здатність погашати зобов'язання перед іншими суб'єктами господарювання [3, с.152]. На думку О. О. Терещенка, фінансовий стан — це комплексний показник, який характеризує здатність підприємства забезпечувати належний рівень фінансування своєї діяльності, виконувати фінансові зобов'язання та створювати умови для подальшого розвитку [6, с. 134]. Л. Д. Буряк та її співавтори вважають, що фінансовий стан підприємства можна визначити через

систему показників, які характеризують ефективність використання фінансових ресурсів, співвідношення власного та позикового капіталу, рівень ліквідності та рентабельності [7, с. 75]. С. І. Огородник зазначає, що фінансовий стан підприємства — це сукупність показників, які відображають рівень платоспроможності, кредитоспроможності, а також здатності виконувати фінансові зобов'язання у визначені терміни. Автор підкреслює, що цей показник формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів [8, с. 89].

Зарубіжний дослідник Eugene F. Brigham визначає фінансовий стан як рівень фінансового здоров'я компанії, що базується на оцінці її ліквідності, фінансової стійкості, прибутковості та управління боргами. Автор наголошує, що фінансовий стан є ключовим фактором у прийнятті стратегічних рішень [9, с. 220]. Роберт Гігінс у своїй праці «Analysis for Financial Management» акцентує увагу на зв'язку фінансового стану з операційною ефективністю компанії. Він вважає, що аналіз фінансового стану є інструментом для оцінки здатності компанії генерувати стабільний грошовий потік і забезпечувати довгострокову фінансову стійкість [10, с. 315]. Згідно з визначенням А. М. Герасимчука, фінансовий стан — це здатність підприємства підтримувати стійку платоспроможність і виконувати свої фінансові зобов'язання. Автор підкреслює, що цей показник визначається як внутрішніми факторами (структура капіталу, прибутковість), так і зовнішніми (загальноекономічна ситуація, рівень конкуренції) [11, с. 112]. Р. А. Коуз, один із представників інституційної теорії, підходить до поняття «фінансовий стан» через його функціональну роль у забезпеченні стабільності підприємства в умовах невизначеності. Він зазначає, що фінансовий стан пов'язаний із здатністю компанії адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та ефективно розподіляти ресурси [12, с. 55].

Сучасна теорія та практика управління виділяють такі ключові аспекти оцінки фінансового стану:

По-перше, важливим є постійний моніторинг фінансової стійкості. На думку J. Weston та T. Copeland, фінансова стійкість є основою виживання компанії в умовах турбулентності ринку. Вона включає здатність підприємства зберігати

ліквідність і виконувати фінансові зобов'язання за рахунок внутрішніх та зовнішніх ресурсів [13, с. 310].

По-друге, прогнозування фінансових ризиків є важливою складовою оцінки фінансового стану, оскільки, як зазначає D. Hillier, аналіз фінансового стану дозволяє виявляти потенційні ризики на ранніх стадіях та розробляти стратегії їх мінімізації, що є ключовим фактором успішного функціонування на міжнародних ринках [14, с. 129].

По-третє, оптимізація капіталу є ще одним важливим аспектом, оскільки ефективне управління співвідношенням власного та позикового капіталу дозволяє корпораціям не лише зберігати фінансову гнучкість, а й забезпечувати конкурентоспроможність за рахунок оптимального використання фінансових ресурсів. Як зазначає Сініцин О., правильний вибір структури капіталу є важливим для зменшення витрат на залучення фінансування та максимізації рентабельності, що, у свою чергу, дозволяє корпораціям залишатися конкурентоспроможними навіть у мінливому економічному середовищі [18, с. 352–362].

Фінансовий стан міжнародної корпорації є відображенням її здатності функціонувати в умовах невизначеності та забезпечувати сталість бізнес-процесів. Наприклад, P. Atrill у своїх дослідженнях наголошує, що аналіз фінансового стану слід розглядати не лише як оцінку минулих результатів, а й як інструмент прогнозування майбутніх показників діяльності, зокрема прибутковості, ліквідності та стійкості до ринкових змін [15, с. 188].

Водночас фінансовий стан безпосередньо впливає на рівень конкурентоспроможності корпорації. За словами Л. С. Дукача, здатність корпорації залучати інвестиції та забезпечувати стабільний прибуток залежить від її фінансового стану, що є важливим сигналом для партнерів, інвесторів і ринків [16, с. 92].

Глобалізація значно підвищує вимоги до фінансової стійкості міжнародних корпорацій. Як зазначає М. Кейнс, у глобальному середовищі корпорація повинна враховувати такі фактори: валютні ризики, економічну політику країн діяльності, зміну конкурентного ландшафту та інтеграцію фінансових ринків [17, с. 76].

Отже, оцінка фінансового стану міжнародної корпорації є багатограним процесом, що включає аналіз як традиційних фінансових показників, так і факторів, які впливають на глобальному рівні, дозволяючи забезпечити адаптивність, конкурентоспроможність і стабільність компанії в умовах динамічного ринкового середовища. Таким чином, ефективна оцінка фінансового стану є основою для ухвалення стратегічних рішень, спрямованих на довгостроковий успіх корпорацій.

Водночас важливо зазначити, що фінансовий стан корпорацій є динамічним, що означає його змінність під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Якщо будь-яка з характеристик, зазначених вище, порушується, то фінансова система втрачає свою стабільність, що може призвести до її нестабільності в майбутньому. Наприклад, неефективний розподіл капіталу або недоліки в процесі ціноутворення ризиків можуть створити умови для дисбалансів і вразливостей, що ставить під загрозу фінансову стабільність компанії.

Таким чином, у контексті даної роботи під фінансовим станом компанії розуміється комплексне поняття, яке відображає не лише поточний рівень її фінансової спроможності, а й здатність до ефективного використання наявних ресурсів, управління зобов'язаннями та досягнення стабільності у довгостроковій перспективі, включаючи оцінку ефективності розміщення фінансових ресурсів, здатність компанії до своєчасного виконання зобов'язань, а також її платоспроможність і стійкість до фінансових шоків. У часи економічних труднощів ключовим завданням стає швидка адаптація до змінюваних умов, і саме через оцінку фінансового стану компанії можна визначити слабкі місця та розробити стратегії для їх усунення. Проведення фінансового аналізу в таких умовах є основою для прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на підвищення стійкості бізнесу, покращення платоспроможності та досягнення стабільності навіть у періоди кризи.

1.2. Вплив війни в Україні на фінансовий стан міжнародних компаній

Глобальна економіка зазнає впливу кількох ключових чинників, що суттєво впливають на діяльність міжнародних корпорацій, особливо в умовах нестабільного зовнішнього середовища. За даними UNCTAD [19], існують основні фактори, які формують глобальні економічні перспективи, кожен з яких вносить значну невизначеність та впливає на фінансовий стан корпорацій. Одним із таких факторів є війна в Україні, яка значно змінила фінансовий стан міжнародних компаній, впливаючи на різні аспекти їх діяльності.

Згідно зі Світовим економічним форумом [20], війна в Україні значно вплинула на глобальні енергетичні та продовольчі ринки. Конфлікт порушив постачання енергоносіїв та глобальне сільськогосподарське виробництво, що призвело до дефіциту палива та продуктів харчування, посиливши інфляційний тиск, який вже був підвищений через наслідки пандемії COVID-19 [45]. Багато країн, залежних від російських енергоресурсів і українського аграрного експорту, зіткнулися з серйозними економічними труднощами. Такі фактори, у поєднанні з продовольчим дефіцитом, ще більше загострили глобальну економічну ситуацію, підвищуючи рівень інфляції в світі, що ставить під загрозу економічну стабільність на рівні національних економік, зокрема для країн, що мають значну залежність від імпорту енергоресурсів і продуктів харчування [44]. Крім того, геополітичні ризики, що виникли внаслідок війни, вплинули на стратегічні рішення багатьох компаній. Корпорації, які мають операції або інвестиції в регіоні, змушені адаптувати свої бізнес-моделі, переглядати ланцюги постачання та вносити зміни у свою операційну діяльність. Ситуація в Україні також підвищила невизначеність на глобальному ринку, що призвело до зростання обережності з боку інвесторів і корпорацій у прийнятті рішень [46].

За даними KSE Institute [21], загальна кількість компаній, які співпрацюють з Росією становить 1393. Після початку вторгнення 659 корпорацій залишилися на ринку, 411 вийшли, а 329 перебувають на стадії виходу.

У період з 2021 по 2023 роки значна частина міжнародних корпорацій, що припинили свою діяльність на російському ринку, продовжувала демонструвати коливання у виручці. Одним із прикладів є британська компанія Froneri [22], що спеціалізується на виробництві продукції для морозива. Після того, як компанія значно скоротила свою присутність у Росії в 2022 році, виручка зросла у 2023 році, незважаючи на попередні обіцянки щодо виходу з ринку. Ізраїльська компанія Strauss Coffee [23] також зазнала змін у своєму фінансовому стані після зменшення доходу в 2022 році на \$148,57 млн порівняно з 2021 роком, однак у 2023 році спостерігалось зростання виручки на \$146,20 млн. Італійська компанія Barilla [24] продовжила свою діяльність на російському ринку, незважаючи на обіцянку зупинити інвестиції та рекламні кампанії. У 2022 та 2023 роках компанія збільшила свою виручку, що свідчить про збереження бізнес-позицій в Росії. Американська корпорація Mondelez [25], яка зберігає три заводи в Росії, також не зазнала значних змін у своїй діяльності. Водночас, виручка компанії знизилася з \$36,02 млрд у 2021 році до \$31,02 млрд у 2022 році, але вона продовжувала продаж продукції, зокрема шоколаду Milka, в Росії. Німецька компанія Metro [26] продовжувала свою діяльність на російському ринку в 2023 році, однак спостерігалось незначне зменшення доходів порівняно з 2022 роком, з \$435,57 млн у 2023 році до \$413,54 млн у 2022 році. PepsiCo Inc. [27] призупинила продажі таких брендів, як Pepsi, 7UP та Mirinda на російському ринку у 2022 році, однак продовжила виробництво інших продуктів. Виручка компанії зросла на \$12 млн у 2023 році порівняно з 2021 роком. Starbucks [28] завершила свою діяльність на російському ринку у березні 2022 року, що призвело до зниження доходу з \$97,5 млн у 2021 році до \$24,6 млн у 2023 році. Німецька газова компанія Wintershall, [29] що вийшла з російського ринку, продовжила свою діяльність, але спостерігалось зменшення виручки на \$8,59 млн у 2023 році порівняно з 2022 роком. Компанія Carlsberg [30] продовжила свою діяльність на російському ринку з незначним зростанням доходів на \$1,97 млн у 2023 році порівняно з 2021 роком. Після продажу російського бізнесу компанія McDonald's [31] зросла в доходах з \$23,22 млн у 2021 році до \$25,49 млн у 2023 році.

Отже, під час війни багато міжнародних корпорацій, зокрема у галузі споживчих товарів та фінансових послуг, зіштовхнулися з необхідністю швидко адаптувати свої фінансові стратегії. Наприклад, компанії як McDonald's і Carlsberg прийняли рішення призупинити свою діяльність в Україні через безпекові ризики та економічні труднощі, що відобразилося на їх фінансових показниках, зокрема на ліквідності та доходах. Вони застосовували методи фінансового прогнозування для оцінки майбутніх збитків.

На основі проведеного аналізу 20 найбільших світових корпорацій, які або залишили російський ринок, або продовжують свою діяльність, можна зробити наступні висновки:

1. Багато компаній заявили про скорочення операцій у Росії або повний вихід з ринку, проте їх фінансові показники свідчать про збереження або навіть збільшення доходів, що може свідчити про те, що публічні обіцянки корпорацій не завжди відповідають реальним діям.

2. Більшість корпорацій, які вирішили вийти з російського ринку у період з 2021 по 2023 роки, зазнали значного скорочення виручки, що свідчить про те, що їхній фінансовий стан нестабільний, зокрема через втрату великого ринку збуту.

3. Натомість компанії, які залишилися на російському ринку, попри початкове скорочення або зменшення виручки, демонструють стабільнішу та навіть прибутковішу тенденцію, що вказує на їхню адаптивність та здатність витримувати зовнішні чинники, що дозволило їм не тільки зберегти свої позиції, але й покращити прибуток, і що також може свідчити про вміння компаній ефективно управляти ресурсами та відповідати на виклики ринку.

Незважаючи на те, що введені санкції могли суттєво вплинути на діяльність, не всі компанії постраждали однаково. Деякі з них змогли знайти способи мінімізувати вплив санкцій на свою діяльність, що й призвело до стабілізації або зростання доходів. Варто також зазначити, що компанії з різних галузей демонструють різну динаміку виручки. Наприклад, фармацевтичні компанії та харчові корпорації мали різні підходи до діяльності у Росії, що вплинуло на їх фінансові результати.

В умовах війни важливо використовувати гнучкі методи фінансового аналізу та враховувати постійні зміни в макроекономічному середовищі, таких як зміни валютних курсів, інфляція та порушення логістичних шляхів. Міжнародні корпорації, працюючи в Україні, повинні бути готові до швидкої адаптації своїх фінансових стратегій та планів, зокрема через аналіз ризиків та внутрішніх фінансових показників.

1.3. Моделі та методи оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах нестабільного зовнішнього середовища

У сучасних умовах нестабільного зовнішнього середовища оцінка фінансового стану міжнародних корпорацій потребує використання ефективних моделей і методів, що дозволяє вчасно виявляти фінансові ризики, оцінювати ймовірність банкрутства, а також формувати рекомендації для покращення фінансової стійкості компанії. Одним із яскравих прикладів таких викликів є війна в Україні, яка значно вплинула на діяльність міжнародних корпорацій, змусивши їх адаптувати свої стратегії, а також переглянути фінансові та операційні моделі для мінімізації ризиків. В умовах такого середовища особливо важливим є використання ефективних моделей і методів для своєчасного виявлення фінансових ризиків, оцінки ймовірності банкрутства та формування рекомендацій щодо покращення фінансової стійкості компаній. Для забезпечення ефективного управління, моніторингу і планування діяльності компаній застосовуються різноманітні методи оцінювання фінансового стану. Ці методи дозволяють не лише виявляти поточний стан фінансів корпорації, але й прогнозувати можливі ризики, аналізувати тенденції та визначати ключові фактори впливу на діяльність підприємства. Застосування цих методів дозволяє отримати цілісне уявлення про фінансовий стан підприємства, виявити його сильні та слабкі сторони, а також оцінити ефективність його діяльності в порівнянні з конкурентами або галузевими стандартами. Рис.1.1 представляє основні методи оцінювання фінансового стану із короткими характеристиками їх особливостей та можливостей.

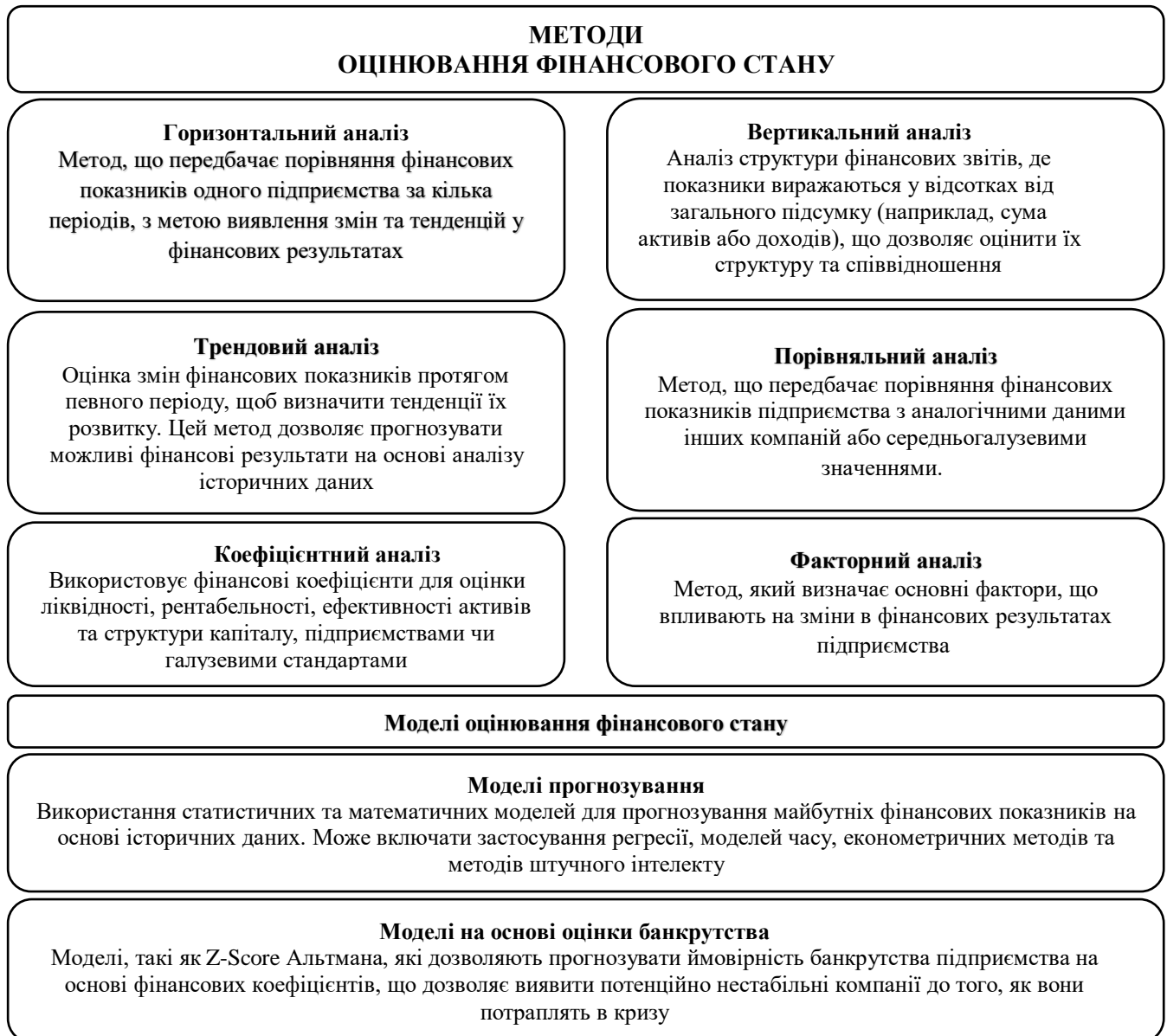

Рисунок 1.1 – Моделі та методи оцінювання фінансового стану

Джерело: узагальнено автором на основі [32,33,48-49]

Методи аналізу фінансової звітності забезпечують всебічне розуміння фінансового стану підприємства, його сильних і слабких сторін, а також дають змогу прогнозувати майбутній розвиток. Одним із основних підходів є горизонтальний аналіз, який передбачає порівняння фінансових показників за різні періоди часу. Цей метод дозволяє виявити динаміку змін, визначити тренди та виявити можливі аномалії у фінансовій діяльності компанії. Наприклад, горизонтальний аналіз дозволяє відслідковувати, як змінюються доходи, витрати чи прибуток підприємства протягом декількох років. У разі значних відхилень, такі зміни можуть стати сигналом для пошуку причин і прийняття управлінських

рішень. Цей підхід також дозволяє оцінити вплив зовнішніх факторів, таких як економічна нестабільність або зміни на ринку, на фінансові показники компанії.

Іншим важливим методом є вертикальний аналіз, який зосереджується на структурі фінансових звітів. У рамках цього аналізу кожна стаття звіту порівнюється із загальною сумою, наприклад, виручкою чи сукупними активами, що дозволяє оцінити пропорції різних компонентів. Це особливо корисно для визначення співвідношення між доходами і витратами, структури активів і пасивів, а також для аналізу змін у цих співвідношеннях протягом часу. Вертикальний аналіз також дозволяє порівняти фінансову структуру компанії з галузевими стандартами чи конкурентами, що є важливим для оцінки її ринкової позиції.

Коефіцієнтний аналіз є ще одним ключовим інструментом фінансового аналізу, який базується на розрахунку фінансових коефіцієнтів, що відображають різні аспекти діяльності підприємства. Наприклад, коефіцієнти ліквідності (поточний, швидкий, абсолютний) дають змогу оцінити здатність компанії виконувати короткострокові зобов'язання. Коефіцієнти рентабельності, такі як рентабельність активів чи власного капіталу, демонструють ефективність використання ресурсів для отримання прибутку. Коефіцієнти фінансової стійкості дозволяють оцінити баланс між власним і позиковим капіталом, тоді як коефіцієнти ефективності використання активів, такі як оборотність активів або запасів, показують, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси.

Прогнозування на основі математичних моделей відіграє важливу роль у сучасному фінансовому аналізі. Зокрема, дискримінантний аналіз, що включає такі моделі, як Альтмана, Ліса та Тафлера-Тішоу, є одним із найпоширеніших методів для оцінки ймовірності банкрутства. Ці моделі враховують набір фінансових коефіцієнтів, таких як ліквідність, рентабельність, структура капіталу, і дозволяють класифікувати компанії за рівнем фінансового ризику. Наприклад, модель Альтмана використовує п'ять фінансових показників, включаючи оборотний капітал, нерозподілений прибуток, рентабельність активів, ринкову вартість акцій і обсяг продажів, для розрахунку інтегрального показника Z . Значення цього показника дозволяють оцінити фінансову стабільність підприємства та визначити

ризик його банкрутства. Моделі Ліса і Тафлера-Тішоу враховують специфічні аспекти фінансової діяльності, такі як структура активів і зобов'язань або ефективність операційної діяльності. Наприклад, модель Ліса часто застосовується для аналізу європейських компаній, оскільки враховує особливості їхньої фінансової звітності. Модель Тафлера-Тішоу акцентує увагу на операційній ефективності та ліквідності, що робить її особливо корисною для аналізу короткострокових ризиків. Усі ці моделі є потужними інструментами для прогнозування ризиків, і їхнє використання дає змогу приймати обґрунтовані рішення щодо управління фінансами та розробки антикризових стратегій.

Таким чином, аналіз фінансової звітності, що включає горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз, а також прогнозування на основі математичних моделей, забезпечує комплексний підхід до оцінки фінансового стану компанії. Використання цих методів дозволяє не лише оцінити поточний стан підприємства, але й передбачити можливі ризики, що є надзвичайно важливим в умовах сучасного динамічного бізнес-середовища.

Варто зазначити, що незважаючи на досить значну кількість методів оцінювання фінансового стану, на сьогоднішній день не існує універсальної методики, яка б повною мірою охоплювала всі аспекти оцінки фінансового стану підприємства, враховуючи різноманітність цілей фінансового аналізу, специфіку галузі, умови функціонування та вплив внутрішніх і зовнішніх факторів економічного середовища. Вибір методів оцінювання залежить від багатьох змінних, таких як характер діяльності підприємства, його розмір, ринкові умови та стратегічні цілі.

Підсумовуючи, можна зазначити, що оцінка фінансового стану міжнародних корпорацій є багатогранним процесом, який потребує комплексного підходу та адаптації до сучасних викликів економічної нестабільності. Використання різноманітних моделей і методів, дозволяє не лише оцінювати поточний стан фінансів, але й прогнозувати можливі ризики, запобігати кризовим ситуаціям і підвищувати ефективність управління. Варто зазначити, що не існує "ідеальної" моделі для оцінки фінансового стану, тому для досягнення найбільш точних

результатів доцільно використовувати ці моделі у комплексі, адаптуючи їх до специфіки конкретного підприємства та умов зовнішнього середовища.

Таким чином, оцінка фінансового стану міжнародних корпорацій є ключовим інструментом для забезпечення їхньої стабільності та конкурентоспроможності в умовах глобальних викликів. Аналіз теоретичних аспектів свідчить про важливість багатогранного підходу до оцінювання фінансового стану з використанням горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу, а також прогнозування на основі математичних моделей, таких як моделі Альтмана, Ліса та Тафлера-Тішоу. Комплексне застосування цих методів дозволяє не лише оцінити поточний стан фінансів, а й прогнозувати можливі ризики та адаптувати компанію до змін зовнішнього середовища. Значний вплив на фінансовий стан міжнародних корпорацій мають нестабільні зовнішні фактори, такі як війна в Україні, що зумовлює необхідність впровадження гнучких та адаптивних підходів до фінансового аналізу.

Для комплексної оцінки фінансового стану доцільно використовувати метод рівня розвитку, який базується на застосуванні математичних моделей для аналізу основних фінансових показників і буде докладно розглянуто в наступному розділі. Особлива увага буде приділена моделям Альтмана, Ліса та Тафлера-Тішоу, які дозволяють ефективно оцінити фінансову стійкість компанії та визначити ризик її банкрутства. Такі моделі вважаються одними з найефективніших для аналізу міжнародних корпорацій, особливо в умовах нестабільного зовнішнього середовища, спричиненого такими факторами, як військовий конфлікт в Україні, економічні кризи та інші глобальні виклики.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ «HENKEL» ТА МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

2.1. Загальна характеристика основних техніко-економічних параметрів діяльності міжнародної корпорації

Корпорація «Henkel» є одним із лідерів на світовому ринку в галузі виробництва споживчих товарів та хімічних продуктів. Заснована в 1876 році, компанія протягом понад 140 років свого існування розширила свою діяльність на численні ринки та досягла значних успіхів у різних сегментах, зокрема в галузях побутової хімії, косметики та фармацевтики. Згідно з офіційним сайтом [36], корпорація «Henkel» оперує в більш ніж 120 країнах і має понад 50 000 працівників по всьому світу. Основні техніко-економічні параметри діяльності компанії включають її стратегію диверсифікації, орієнтацію на інновації, сталий розвиток та ефективність виробничих процесів. Компанія поділяє свою діяльність на три основні бізнес-ділянки: споживчі товари, промислові матеріали та хімікати. Протягом останніх років демонструє стабільний ріст прибутків, зокрема завдяки успішним стратегіям в управлінні витратами та постійним інвестиціям у науково-дослідні роботи.

Один з найбільших викликів виник у 2022 році, коли компанія ухвалила рішення припинити свою діяльність у Росії через початок війни в Україні. Ринок Росії був значущим для компанії, зокрема російський підрозділ генерував близько 1 мільярда євро в річних продажах і мав близько 2 500 працівників. Втім, як зазначено в офіційному звіті корпорації [35], після оголошення про припинення діяльності в Росії та продажу підрозділу в 2023 році за 600 мільйонів євро, компанія зазнала значних фінансових втрат. Відзначено, що це рішення вплинуло на зниження операційного прибутку на 18,2% порівняно з попереднім роком.

Згідно з фінансовими результатами, корпорація «Henkel» зберігає стабільність навіть у складних економічних умовах, завдяки ефективному управлінню витратами та оптимізації операційних процесів. У 2022 році компанія зафіксувала чистий прибуток у розмірі 2,2 мільярда євро (рис.2.1). Проте важливим аспектом є вплив зовнішніх факторів на фінансові результати компанії, зокрема на фоні політичної та економічної нестабільності в деяких регіонах світу.

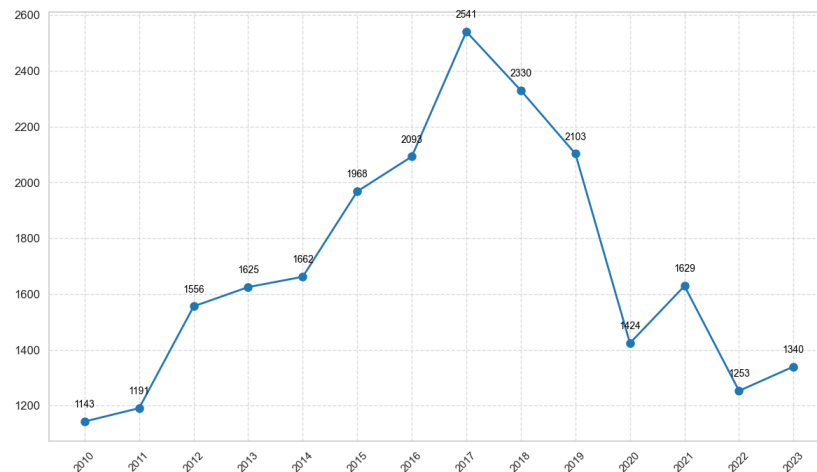

Рисунок 2.1 – Динаміка чистого прибутку за 2010-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Чистий прибуток зростав з 1 143 млн євро у 2010 році до 2 541 млн євро у 2017 році, що відзначається збільшенням на 122%. Однак у 2018 році чистий прибуток знизився до 2 330 млн євро (-8,3%), і в 2020 році впав до 1 424 млн євро (-32% порівняно з 2019 роком). У 2021 році прибуток знову зріс до 1 629 млн євро, але в 2022 році знизився до 1 253 млн євро через виклики, пов'язані з війною в Україні та виходом з російського ринку. У 2023 році чистий прибуток зріс до 1 340 млн євро, але все ще залишається нижчим за показники попередніх років. На рисунку 2.2 представлена динаміка операційного прибутку за період з 2010 по 2023 рік, яка показує коливання цього показника у різні роки та відображає вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на фінансові результати компанії.

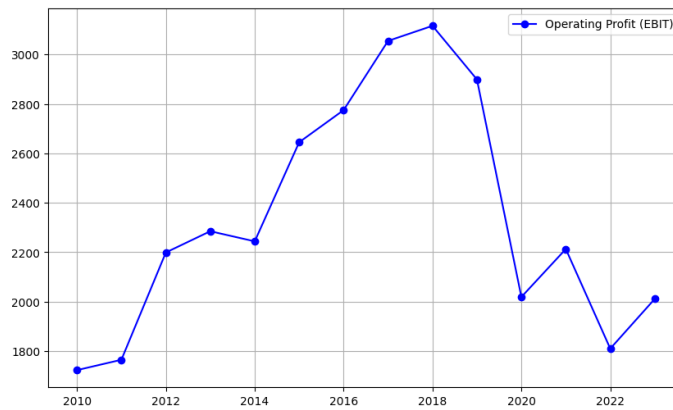

Рисунок 2.2 – Динаміка операційного прибутку за 2010-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Операційний прибуток демонструє значне зростання в період з 2010 по 2017 рік, збільшившись з 1723 млн євро до 3055 млн євро, що становить 77,3%. Особливо відзначається приріст у 2015 та 2017 роках. Проте, після піку у 2017 році, прибуток почав стабілізуватися, і в 2019 році знизився до 2 899 млн євро. У 2020 році він впав до 2019 млн євро через глобальні фактори, зокрема пандемію COVID-19, що вплинула на економіку. Відновлення в 2021 році (до 2213 млн євро) було короткочасним, і в 2022 році операційний прибуток знову знизився до 1810 млн євро, зокрема через війну в Україні та вихід з російського ринку. У 2021 році прибуток дещо відновився до 2213 млн євро, що свідчить про певну адаптацію компанії до нових умов і часткове відновлення ринкової активності. У 2022 році операційний прибуток знову знижується до 1810 млн євро, що може бути результатом війни в Україні, яка значно вплинула на фінансовий стан.

У 2021 році компанія частково відновила свої позиції, збільшивши прибуток до 2213 млн євро, однак у 2022 році він знову знизився до 1810 млн євро. Причиною цього стала війна в Україні, яка значно вплинула на фінансові результати компанії. Одним із найбільших викликів стало рішення про вихід з російського ринку, що позначилося на зниженні операційного прибутку на 18,2% у 2022 році порівняно з попереднім роком. Таке рішення, зокрема, було зумовлено етичними та політичними міркуваннями, а також необхідністю адаптації до нових умов на ринку. У 2023 році компанія продовжила свою стратегію оптимізації, зосередившись на внутрішніх перетвореннях. Наприклад, об'єднала два ключові

бізнес-підрозділи — Laundry & Home Care та Beauty Care — у нову одиницю Consumer Brands, що дозволило створити мультикатегорійну платформу для подальшого зростання.

Фінансові показники компанії є результатом багатокomпонентної стратегії, яка включає не тільки операційну ефективність, але й стратегічні рішення щодо виходу з окремих ринків, що можуть бути пов'язані з етичними та політичними факторами. Залишаючи позаду ринок Росії, компанія акцентувала увагу на збереженні репутації та соціальних відповідальності, що також вплинуло на її фінансові результати в короткостроковій перспективі.

Відповідно до основних техніко-економічних параметрів діяльності, можна виділити кілька ключових аспектів: управління ризиками, інноваційні стратегії, стратегічні альянси та диверсифікація продуктового портфеля. Всі ці фактори мають безпосередній вплив на стабільність компанії та загальну стійкість.

Наступний рис. 2.3 ілюструє динаміку валового прибутку за період з 2010 по 2023 роки.

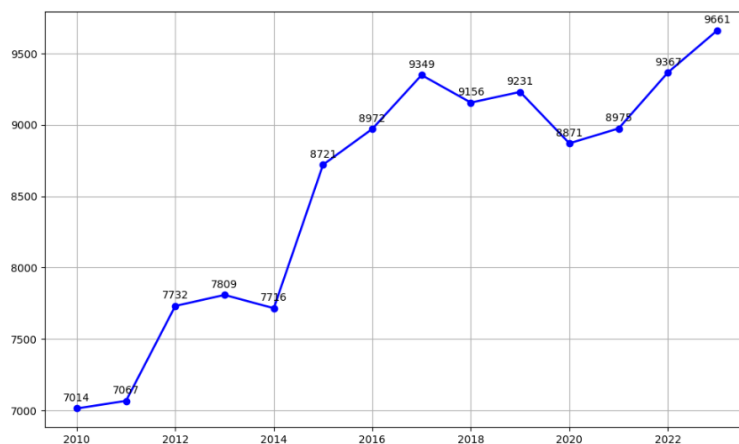

Рисунок 2.3 – Динаміка валового прибутку за 2010-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Валовий прибуток корпорації демонструє стабільний ріст у період з 2010 по 2017 роки, досягнувши пік у 2023 році на рівні 9661 млн євро. Однак протягом цього періоду спостерігалися певні коливання, серед яких зниження показника у 2013 році на 1,19%, а також зниження у 2017-2018 роках на 2,07% та у 2019-2020 роках на 3,90%. Незважаючи на ці коливання, загальна динаміка валового прибутку

демонструє позитивну тенденцію відновлення, що свідчить про адаптацію компанії до змін зовнішніх і внутрішніх факторів.

Попри численні виклики, корпорація «Henkel» продовжує демонструвати стабільну бізнес-ефективність завдяки зваженій стратегії управління, інноваційним підходам і здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Важливим аспектом є здатність корпорації приймати стратегічні рішення навіть у складних умовах, таких як вихід з російського ринку у зв'язку з етичними та політичними міркуваннями. Таке рішення, хоч і призвело до короткострокових фінансових втрат, підтвердило прихильність компанії принципам соціальної відповідальності та стало важливим кроком у підтримці її репутації на світовому рівні.

Таким чином, корпорація продовжує залишатися одним із лідерів у своїй галузі, демонструючи здатність до сталого розвитку та ефективного подолання кризових ситуацій, що підтверджують позитивні тенденції відновлення фінансових показників у 2023 році, що дає підстави очікувати подальше зростання та зміцнення позицій на міжнародних ринках.

2.2. Аналіз показників фінансово-економічної діяльності міжнародної корпорації

2.2.1. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності

Фінансова стійкість є важливим аспектом загальної фінансової стабільності корпорації, яка визначає її здатність ефективно функціонувати та виконувати зобов'язання в умовах різноманітних економічних викликів. Вона безпосередньо пов'язана з фінансовою структурою компанії та її залежністю від зовнішніх фінансових ресурсів, таких як кредити та інвестиції. Аналіз фінансової стійкості дозволяє оцінити здатність корпорації забезпечити свою платоспроможність в довгостроковій перспективі, що є особливо важливим для фінансових установ, які надають позики чи інвестують у її діяльність. Для оцінки фінансової стійкості

використовуються як абсолютні, так і відносні показники, які дають змогу більш детально зрозуміти структуру фінансування та ефективність управління фінансовими потоками. Відносні показники фінансової стійкості можна умовно поділити на дві групи: перша включає коефіцієнти капіталізації, які показують, як корпорація фінансується через власний капітал і залучені кошти; друга – коефіцієнти покриття, що відображають здатність компанії забезпечити свої зобов'язання по зовнішньому фінансуванню, зокрема, відсоткові платежі та основну суму боргу.

Для аналізу фінансової стійкості широко застосовуються такі коефіцієнти:

– Коефіцієнт автономії – відображає частку власного капіталу у загальній структурі фінансування. Значення цього коефіцієнта вище 50% свідчить про високу фінансову незалежність компанії.

– Коефіцієнт фінансової стабільності – показує співвідношення власного капіталу і довгострокових зобов'язань до загальної суми капіталу, що дозволяє оцінити стійкість структури фінансування.

– Коефіцієнт забезпечення фінансових зобов'язань – демонструє залежність компанії від зовнішніх позикових коштів.

Абсолютні показники фінансової стійкості також грають важливу роль, адже вони показують, наскільки корпорація здатна підтримувати фінансову рівновагу за рахунок внутрішніх джерел фінансування. До таких показників належать:

– Чистий робочий капітал – різниця між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями, яка демонструє залишок ресурсів для підтримки операційної діяльності.

– Рівень самофінансування – обсяг фінансових ресурсів, які компанія здатна генерувати самостійно без залучення зовнішніх коштів. У наступній табл.2.1 представлені відносні показники фінансової стійкості

Таблиця 2.1 – Показники фінансової стійкості корпорації «HENKEL» за 2021-2023 роки

Показник	Нормативні значення	Роки			Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
		2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Коефіцієнт автономії	$\geq 0,5$	1,65	1,64	1,58	-0,0051	-0,31%	-0,059	-3,59%
Коефіцієнт фінансової залежності	$\geq 0,5$	0,39	0,39	0,36	-0,0018	-0,46%	-0,022	-5,78%
Коефіцієнт фінансового ризику	$\leq 0,5$	0,65	0,64	0,58	-0,0050	-0,77%	-0,059	-9,16%
Коефіцієнт «квоти власника»	-	0,18	0,19	0,19	0,0092	5,02%	0,007	3,66%
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами	$\geq 0,1$	-0,23	-0,24	-0,26	-0,0109	4,59%	-0,015	6,28%
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними засобами	У межах 0,6-0,8	-0,93	-0,81	-1,00	0,12	-13,41%	-0,188	23,12%
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\geq 0,5$	-0,12	-0,12	-0,12	-0,0036	2,85%	0,0059	-4,63%
Коефіцієнт поточної заборгованості	-	-0,28	-0,27	-0,24	-0,0077	-2,73%	-0,0314	-11,39%
Коефіцієнт фінансової стійкості	-	0,71	0,72	0,75	0,0078	1,09%	0,0314	4,34%

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

На основі розрахованих даних можна зробити висновок, що стан коефіцієнта автономії корпорації зменшився на 3,59 процентних пункти, в той час як коефіцієнт фінансової залежності зменшився на 5,78 процентних пункти за останній рік, що дає змогу визначити, що компанія «Henkel» стала менш стійкою і більш залежною від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт фінансового ризику в 2021, 2022 роках трохи перевищує критичне значення, хоча на кінець звітного періоду він знизився на 9,16 процентних пункти, що свідчить про невисокий рівень фінансового ризику для акціонерів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу від'ємний, оскільки компанія не фінансує власні оборотні засоби виключно за рахунок власного капіталу. Для цього залучається позиковий капітал. Коефіцієнт поточної заборгованості на кінець звітного періоду зменшився на 0,0314 процентних пунктів, що було спричинено зменшенням суми інших резервів на 4212 млн євро, залучених короткострокових кредитів на 652 млн євро і як слідство – покращило стійкий фінансовий стан компанії. Збільшення коефіцієнту фінансової стійкості на 0,0314 процентних пунктів свідчить про незначне зміцнення структури капіталу компанії, зокрема через зростання питомої ваги стабільних джерел фінансування. Коефіцієнти покриття є важливими показниками, які дозволяють оцінити фінансову стійкість та стабільність корпорації в умовах динамічного зовнішнього середовища. Вони характеризують здатність компанії покривати свої зобов'язання за рахунок довгострокових фінансових ресурсів, що є ключовим фактором для забезпечення її платоспроможності. Аналіз коефіцієнтів покриття дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансової структури компанії, визначити її залежність від залучених коштів, а також оцінити ефективність управління капіталом і фінансовими потоками. У контексті корпорації «Henkel» дані за 2021–2023 роки свідчать про зміну структури фінансування, що впливає на її довгострокову фінансову стійкість.

У табл. 2.2 наведено значення цих коефіцієнтів для корпорації «Henkel» за 2021–2023 роки, що дозволяє оцінити динаміку їх змін і визначити, наскільки ефективно компанія управляє своїми фінансовими зобов'язаннями та ресурсами в умовах нестабільного економічного середовища.

Таблиця 2.2 – Коефіцієнти покриття корпорації «HENKEL» за 2021-2023 роки

Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2021р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
	2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне,%	Абсолютне	Відносне,%
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,1908	0,1622	0,1698	-0,0286	0,1497	0,0076	0,046938
Коефіцієнти структури довгострокових джерел фінансування:							
– коефіцієнт довгострокового залучення позикових засобів;	-0,028	-0,154	0,007	0,042	-0,028	-0,154	0,007
– коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,028	0,034	-0,007	-0,008	0,028	0,034	-0,007

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Як видно з розрахунків коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень за 2010-2023 мав тенденцію до зростанням,зі зниженням у 2016-2017 рр. і станом на кінець 2023 р. 16,98% необоротних активів фінансується за рахунок позикового капіталу. Слід зазначити, що значення коефіцієнту збільшилось на 0,076 процентних пунктів протягом 2023 р. внаслідок збільшення суми довгострокових зобов'язань на 110 млн євро. Згідно зі зменшенням коефіцієнту довгострокового залучення позикових засобів та паралельним ростом коефіцієнту фінансової незалежності капіталізованих джерел на 0,07 процентних пунктів слід зазначити, що компанія стала менше залежати від зовнішніх інвесторів та забезпечена можливістю сплачувати відсотки за користування кредитами.

Однією з ключових умов забезпечення стабільного фінансового стану корпорації є її платоспроможність. Платоспроможність визначається як здатність компанії своєчасно виконувати свої зобов'язання, що виникають у процесі торговельних, кредитних та інших операцій. Вона характеризується можливістю погашення коротко- та довгострокових зобов'язань, зберігаючи фінансову

рівновагу. Поняття тісно пов'язане з ліквідністю, хоча ліквідність має ширший зміст. Ліквідність балансу корпорації визначається здатністю її активів швидко трансформуватися в грошові кошти, необхідні для покриття зобов'язань. Показники ліквідності є ключовими для оцінювання платоспроможності, оскільки вони дають змогу зрозуміти, чи достатньо активів у розпорядженні компанії для своєчасного виконання зобов'язань. Ліквідність корпорації визначається за допомогою фінансових коефіцієнтів, які порівнюють вартість активів із борговими зобов'язаннями. Наприклад, коефіцієнт загальної ліквідності дає змогу оцінити, наскільки короткострокові активи можуть покрити короткострокові зобов'язання. Високий рівень ліквідності свідчить про те, що корпорація здатна своєчасно виконувати свої платіжні зобов'язання, забезпечуючи тим самим фінансову стабільність та довіру з боку кредиторів і партнерів.

Показники ліквідності є невід'ємною частиною фінансового аналізу, оскільки вони відображають здатність компанії своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання, що критично важливо для підтримки фінансової стабільності. Аналіз ліквідності включає розрахунок таких коефіцієнтів, як поточна, швидка та абсолютна ліквідність, які демонструють ступінь покриття зобов'язань різними типами активів. Наприклад, коефіцієнт поточної ліквідності показує, чи здатна компанія покрити свої короткострокові зобов'язання за рахунок загальної вартості оборотних активів, тоді як коефіцієнт швидкої ліквідності враховує лише найбільш ліквідні активи, такі як грошові кошти та дебіторська заборгованість.

Табл. 2.3 демонструє показники ліквідності за останні роки. Зокрема, наведені коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, які відображають здатність компанії своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Аналіз цих показників дозволяє оцінити рівень фінансової стійкості компанії та ефективність управління активами.

Представлені коефіцієнти ліквідності задовольняють інтереси різних економічних суб'єктів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності є важливим для постачальників сировини і матеріалів. За аналізований період коефіцієнт абсолютної ліквідності залишився стабільним з доволі різким збільшенням у 2015

році і досягнув 4,94 млн євро, що на 7,125 процентних пунктів менше порівняно з 2022 р., що свідчить про те, що компанія в цілому раціонально використовує їх в операційній діяльності.

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності корпорації «HENKEL» за 2021-2023 роки

Показник	Нормативні значення	Роки			Відхилення 2022 р. до 2021р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
		2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	У межах 0,2 – 0,25	-4,249	12,089	4,964	16,338	-3,845	-7,125	16,338
Коефіцієнт швидкої ліквідності	У межах 0,7 – 0,8	-15,624	80,500	17,399	96,124	-6,152	-63,101	96,124
Коефіцієнт поточної ліквідності	У межах 2,0 – 2,5	-20,904	115,833	23,618	136,737	-6,541	-92,215	136,737
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації засобів	У межах 0,5 – 1,0	-5,279	35,333	6,219	40,612	-7,693	-29,115	40,612

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

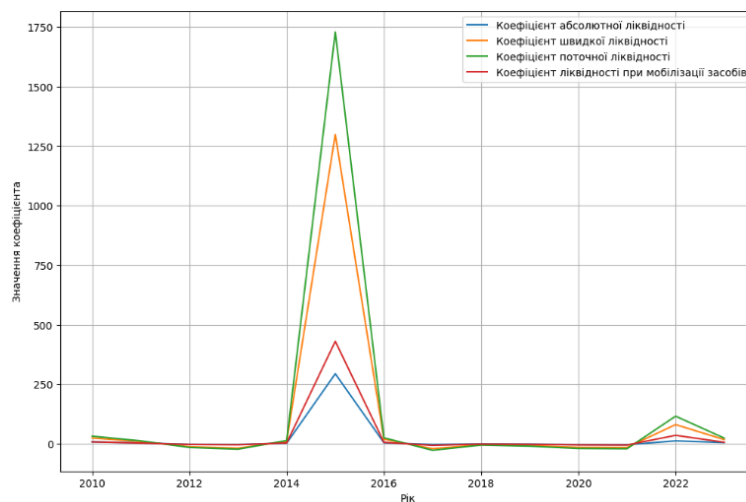

Рисунок 2.4 – Динаміка коефіцієнтів ліквідності за 2010-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Коефіцієнт швидкої ліквідності є важливим для банків, які надають кредити компанії. Він зменшився на 63,101 процентних пунктів у порівнянні з 2023 роком і дорівнює тепер 17,399 процентних пунктів, що свідчить, про те, що компанія може швидко здійснити виплати по найбільш терміновим зобов'язанням та

короткостроковим пасивам. Коефіцієнт ліквідності при мобілізації засобів зменшився на 29,115 процентних пунктів і становить 6,219 процентних пунктів, що вказує на те, що запасів компанії вистачить для погашення 26% поточних зобов'язань.

В цілому ж компанія «Henkel» має за фінансової стійкістю нормальний стан та є ліквідною.

2.2.2. Аналіз ділової активності та ефективності діяльності

Покращення ефективності використання активів є однією з ключових проблем фінансової діяльності корпорації. Пов'язано це з тим, що ефективне управління фінансовими ресурсами та забезпечення стабільного фінансового стану значною мірою залежать від рівня ділової активності компанії. Ділова активність виявляється у здатності корпорації розвиватися, досягати поставлених стратегічних цілей, раціонально використовувати свій економічний потенціал та розширювати ринки збуту продукції. Ділова активність визначається як реальний прояв дій, що відображають мобільність, заповзятливість та ініціативність компанії. Такі характеристики є вирішальними для підвищення ефективності використання ресурсів. Особливе значення надається аналізу оборотності активів як основному індикатору раціонального використання ресурсів компанії. Чим швидше відбувається оборотність активів, тим більше підприємство може генерувати доходів, що є критично важливим в умовах економічної нестабільності. В умовах сучасного економічного середовища, особливо на фоні викликів, таких як війна в Україні, ефективність використання активів та ділова активність компаній набувають ще більшої ваги. Наприклад, дослідження, проведені Allianz Research [51], вказують, що економічні шоки, спричинені війною, підвищують важливість раціонального управління активами для збереження фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Таким чином, ефективне управління активами компанії, що проявляється у високому рівні ділової активності та оптимізації ресурсів, є базовою передумовою для досягнення високої фінансової стійкості, особливо у складних умовах зовнішнього середовища. У табл. 2.4 представлено основні показники ділової активності за 2021-2023 роки.

Таблиця 2.4 – Показники ділової активності корпорації «HENKEL» за 2021-2023 роки.

Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2021р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
	2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Коефіцієнт оборотності довгострокових активів	1,17	1,31	1,26	0,1370	0,1162	-0,0519	-0,0394
Коефіцієнт оборотності активів	0,81	0,90	0,87	0,0947	0,1162	-0,0359	-0,0394
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,65	0,73	0,70	0,0765	0,1162	-0,0290	-0,0394
Термін оборотності оборотних активів (у днях)	138,53	124,11	129,21	-14,4182	-0,1041	5,0941	0,0410
Коефіцієнт оборотності запасів	-1,42	-1,66	-1,51	-0,2482	0,1747	0,1507	-0,0903
Термін оборотності запасів (у днях)	-64,23	-54,68	-60,10	9,5537	-0,1487	-5,4297	0,0993
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,87	2,08	2,005	0,2173	0,1162	-0,0823	-0,0394
Термін оборотності дебіторської заборгованості (у днях)	48,78	43,70	45,502	-5,0774	-0,1041	1,7939	0,0410
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-0,8689	-1,0207	-0,928	-0,1518	0,1747	0,0922	-0,0903
Термін оборотності кредиторської заборгованості (у днях)	-210,04	-178,80	-196,55	31,2404	-0,1487	-17,7550	0,0993
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,3590	0,4007	0,38	0,0417	0,1162	-0,0158	-0,0394
Тривалість операційного циклу	47,364	42,03	43,98	-5,3256	-0,1124	1,9447	0,0463
Тривалість фінансового циклу	257,40	220,84	240,54	-36,56	-0,1421	19,69	0,08

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Аналіз ділової активності свідчить про те, що за аналізований період коефіцієнт оборотності довгострокових активів був стабільним з незначними коливаннями і на 2023 рік становить 1,2647, що свідчить про ефективне використання необоротних активів. Коефіцієнт оборотності активів не змінився,

залишився на тому самому рівні і дорівнює 0,87 рази що свідчить про середній рівень окупності: на кожний євро активів корпорація одержує 0,87 євро обсягу продажу за рік. Коефіцієнт оборотності оборотних активів – 0,7062 та коефіцієнт оборотності власного капіталу – 0,3849, протягом аналізованого періоду ці показники були стабільними з незначним зменшенням за останні роки. Коефіцієнт оборотності запасів мав тенденцію до зменшення протягом усього періоду і становить 1,5181 у 2023 році, що свідчить про збільшення запасів в компанії та неефективне використання капіталу. Відповідно збільшувалась оборотність запасів у днях і у 2023 році становить приблизно 60 днів. Позитивно вплинуло на фінансовий стан корпорації прискорення оборотності дебіторської заборгованості. Уповільнення оборотності кредиторської заборгованості з незначним прискоренням з 2022 року також позитивно вплинуло на фінансовий стан компанії і є результатом збільшення покупок у кредит та залучення позикових засобів в оборот. Оборотність кредиторської заборгованості у днях зростала до 2022 року, що свідчить про незначне зростання середнього терміну повернення боргів корпорацією, який тепер становить 196 днів. Позитивним моментом слід вважати скорочення тривалості операційного і фінансового циклу, що на 2023 рік становлять 44 та 240 днів відповідно.

Наступним етапом є оцінка рентабельності, яка є важливим показником економічної ефективності підприємства. Економічна ефективність є відносним показником, що дозволяє порівняти досягнуті результати з витратами або ресурсами, що були використані для їх досягнення. Для оцінки фінансової діяльності корпорації застосовують різні коефіцієнти рентабельності, вибір яких залежить від того, яку саме сферу діяльності аналізують, що дозволяє точно відобразити ефективність управління фінансовими ресурсами компанії. Основні показники рентабельності, які використовуються для аналізу, включають валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток до оподаткування та чистий прибуток. Вони дозволяють оцінити фінансові результати підприємства, визначаючи ефективність його діяльності на різних етапах. В залежності від того, з яким фінансовим показником порівнюється прибуток, можна розрізнити два основних

типи коефіцієнтів рентабельності: рентабельність інвестицій (капіталу) і рентабельність продажів. Такі показники відображають різні аспекти діяльності підприємства, а тому їх застосування має велике значення для точного аналізу результатів. Для розуміння ефективності фінансово-господарської діяльності корпорації важливо звернути увагу на показники рентабельності, які наведені у табл. 2.5, що містить дані за 2021-2023 роки.

Таблиця 2.5 – Показники рентабельності корпорації «HENKEL» за 2021-2023 рр.

Показник	Роки			Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
	2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
Рентабельність активів (ROA)	4,986	3,778	4,223	-1,208	-0,242	0,446	0,118
Рентабельність власного капіталу (ROE)	8,230	6,216	6,700	-2,014	-0,244	0,484	0,077
Рентабельність задіяного капіталу (ROCE)	9,455	7,536	8,389	-1,920	-0,203	0,854	0,113
Валова рентабельність реалізованої продукції	44,72	41,82	44,90	-2,905	-0,064	3,083	0,073

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Показники всіх видів рентабельності за аналізований період в цілому мали тенденцію до зменшення, але в останні роки покращилися, що позитивно вплинуло на фінансовий стан корпорації. Рентабельність активів до 2017 року була стабільною з різким зменшенням у 2015 році, а на кінець аналізованого періоду становить 4,22%, тобто кожний євро активів створює 4,22 євроцента чистого прибутку, що свідчить про ефективне використання активів. Рентабельність власного капіталу з 2010 по 2023 зменшувалась і дорівнює 6,7%, тобто кожний євро акціонерного капіталу створює 6,7 євроцента чистого прибутку. Показники рентабельності задіяного капіталу також демонструють динаміку до зменшення, із зростанням на кінець 2023 р. на 8,3%.

Отже, незважаючи на зменшення, розрахунки підтверджують досить високу рентабельність продажів. Валова рентабельність реалізованої продукції у 2023 році

дорівнює 44,9%, тобто кожний євро продажу приносить 44,9 євроцентів чистого прибутку. Таким чином можна зробити висновки, що процес формування та використання капіталу в операційній діяльності в компанії ефективний, незважаючи на зменшення всіх показників рентабельності в динаміці за 2010-2023 роки.

2.2.3. Аналіз ринкової активності

Показники ринкової активності корпорації є критичними для оцінки її фінансового стану як для власників, так і для потенційних інвесторів. Для власників компанії ключовим аспектом є прибутковість, яка відображає прибуток, отриманий завдяки зусиллям управлінського персоналу на вкладені інвестиції. Власники зазвичай орієнтуються на оптимальний розподіл прибутку, щоб визначити, яка частина буде реінвестована в розвиток компанії, а яка – виплачена у вигляді дивідендів. Крім того, важливим фактором є вплив результатів діяльності на ринкову вартість компанії, що особливо актуально, якщо акції корпорації котируються на фондовому ринку. У таких випадках зміни фінансових результатів безпосередньо впливають на ціну акцій та загальну привабливість інвестицій для потенційних покупців, що в свою чергу може призвести до коливань у ринковій капіталізації підприємства. Детальніше розглянемо в табл. 2.6, в якій представлено основні показники ринкової активності.

Аналіз ринкової активності за період з 2010 по 2023 роки демонструє значні коливання вартості акцій та їх капіталізації, особливо в роки, що збігаються з етапами політичної та економічної нестабільності, включаючи війну в Україні. Згідно з таблицею, ринкова ціна акцій почала знижуватися в 2020 році, що може бути частково пов'язано з економічним впливом пандемії COVID-19, однак подальше зниження в 2022 році (особливо для звичайних акцій) значною мірою корелює з геополітичними змінами, зокрема початком війни в Україні. В кінці 2022 року ринкова ціна звичайної акції була 60,25 євро, що є значним падінням

порівняно з 2020 роком (68,7 євро). Для привілейованих акцій також спостерігалось зниження до 65,02 євро (в порівнянні з 71,14 євро в 2021 році). Коефіцієнт капіталізованого доходу показує також значні коливання. У 2022 році він став від'ємним для звичайних акцій (-12,87) та привілейованих акцій (-22,93), що свідчить про зниження фінансових результатів компанії на тлі глобальних економічних труднощів, пов'язаних з війною в Україні, та складнощів у ланцюгах поставок і виробничих процесах. Попри падіння ринкової вартості, дивіденди залишалися стабільними на рівні 1,83 євро за звичайну акцію та 1,85 євро за привілейовану акцію, що показує намагання корпорації підтримувати привабливість для інвесторів і довіру до своєї фінансової стабільності. Така стабільність може бути важливою для інвесторів, оскільки вона вказує на надійність компанії навіть у складні часи.

Таблиця 2.6 – Основні показники акцій компанії за 2010-2023 роки, євро

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ринкова ціна акції на кінець року														
Звичайна акція	38,62	37,4	51,93	75,64	80,44	88,62	98,98	100	85,75	84	78,85	68,7	60,25	64,98
Привілейова на акція	46,54	44,59	62,2	84,31	89,42	103,2	113,25	110,35	95,4	92,2	92,3	71,14	65,02	72,86
Коефіцієнт капіталізованого доходу														
Звичайна акція		-3,16	38,85	45,66	6,35	10,17	11,69	1,03	-14,25	-2,04	-6,13	-12,87	-12,30	7,85
Привілейова на акція		-4,19	39,49	35,55	6,06	15,41	9,74	-2,56	-13,55	-3,35	0,11	-22,93	-8,60	12,06
Дивіденди, євро														
Звичайна акція	0,7	0,78	0,93	1,2	1,29	1,45	1,6	1,77	1,83	1,83	1,83	1,83	1,83	1,83
Привілейова на акція	0,72	0,8	0,95	1,22	1,31	1,47	1,62	1,79	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
Коефіцієнт дивідендних виплат (КДВ)														
Звичайна акція	3,7	3,7	3,7	3,0	2,9	3,0	3,0	3,3	2,9	2,6	1,8	2,1	1,6	1,7
Привілейова на акція	3,6	3,6	3,6	3,0	2,9	3,0	2,9	3,2	2,9	2,6	1,8	2,0	1,6	1,7
Ринкова капіталізація, млрд. євро														
Звичайна акція	8,5	9,7	13,5	19,7	20,9	23	25,7	26	22,3	21,8	20,5	17,8	15,5	16,7
Привілейова на акція	6,6	7,9	11,1	15	15,9	18,4	20,2	19,6	17	16,1	16,1	12,4	10,7	11,9
Всього	15,01	17,6	24,6	34,7	36,8	41,4	45,9	45,6	39,3	37,9	36,6	30,3	26,2	28,5

Джерело: : офіційні дані фінансової звітності [35]

Ринкова капіталізація відчутно зменшилася в 2022 році, що відображає загальну тенденцію зниження акцій: на кінець 2022 року склала 26,2 млрд євро, що є зниженням порівняно з попередніми роками. Проте, компанія продовжує працювати на міжнародних ринках, і її капіталізація в 2023 році дещо покращилась,

досягнувши 28,5 млрд євро, що може свідчити про адаптацію до нових економічних реалій та відновлення ринку після важких періодів.

Отже, вплив війни на Україну мав значний негативний вплив на ринкову активність корпорації «Henkel», зниження цін на акції та ринкової капіталізації є свідченням економічної нестабільності, однак стабільні дивіденди і часткове відновлення в 2023 році можуть свідчити про потенціал для відновлення компанії у довгостроковій перспективі.

2.2.4. Факторний аналіз формування чистого прибутку

Факторний аналіз є методикою, яка дозволяє комплексно та системно досліджувати вплив різних факторів на результативні показники. Такий підхід дає змогу виділити ключові чинники, які найбільше впливають на фінансові результати корпорації, і оцінити ступінь їх впливу. У табл. 2.7 здійснено розрахунок і аналіз динаміки чистого прибутку, що допомагає краще зрозуміти причини змін фінансових показників і визначити напрями для покращення ефективності діяльності [37].

Таблиця 2.7 – Динаміка чистого прибутку за роки 2010-2023

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий прибуток	2541	2330	2103	1424	1629	1253	1340
Зміни чистого прибутку	448	-211	-227	-679	205	-376	87

Джерело: розроблено автором

Протягом 2010-2023 років чистий прибуток компанії в основному збільшувався, зростаючи з 1 143 млн євро в 2010 році до піку в 2 541 млн євро в 2017 році. Проте, у 2018 та 2019 роках спостерігається зниження прибутку до 2 330 млн євро та 2 103 млн євро відповідно. Протягом 2010-2017 років чистий прибуток зростав, але в 2018 році відзначається перше значне зниження на 211 млн євро, що може свідчити про проблеми або зміни на ринку. Зниження продовжується в 2019 році, коли прибуток зменшується ще на 227 млн євро. У 2020 році компанія

зафіксувала падіння прибутку до 1 424 млн євро, що, ймовірно, було зумовлено впливом пандемії COVID-19. Однак у 2021 році спостерігається відновлення до 1 629 млн євро, що може свідчити про здатність компанії адаптуватися до нових умов. Проте, у 2022 році прибуток знову знижується до 1 253 млн євро, а в 2023 році зростає до 1 340 млн євро. Зміни чистого прибутку від року до року демонструють значні коливання. Найбільше зростання (448 млн євро) відбулося в 2016 році, тоді як найбільше зниження (679 млн євро) сталося в 2020 році. Наступна формула використовується для обчислення зміни чистого прибутку ($\Delta\text{ЧПА}$) на основі початкового чистого прибутку (ЧП_0) та коефіцієнта активів (ІА):

$$\Delta\text{ЧПА} = \text{ЧП}_0 \times (\text{ІА} - 1) \quad (2.1)$$

У наступній табл. 2.8 розраховано та проаналізовано зміну чистого прибутку та активів. На основі проведених розрахунків можна оцінити динаміку фінансових результатів діяльності корпорації, що дозволяє зробити висновки щодо її фінансової стійкості та ефективності управління активами.

Таблиця 2.8 – Зв'язок між змінами чистого прибутку та активів

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ЧП	2 541	2 330	2 103	1 424	1 629	1 253	1 340
А	28 339	29 562	31409	30238	1 834	33 170	31 728
ІА	1,01	1,04	1,06	0,96	0,06	18,09	0,96
$\Delta\text{ЧПА}$	29,05	109,66	145,58	-78,40	-1337,63	27833,34	-54,47

Джерело: розроблено автором

Чистий прибуток з 2010 року зростав, досягнувши піку в 2 541 млн у 2017 році. Після цього спостерігається зниження в 2018 році до 2 330 млн, а також подальше зниження в 2019 році до 2 103 млн. Важливо зауважити, що в 2020 році прибуток суттєво зменшився до 1 424 млн, можливо, внаслідок впливу пандемії. Після цього прибуток трохи відновився в 2021 році до 1 629 млн, але у 2022 році знову знизився до 1 253 млн. У 2023 році він зріс до 1 340 млн. Загальний обсяг активів збільшувався протягом більшої частини періоду, з 17 525 млн у 2010 році до 33 170 млн у 2022 році, з певними коливаннями. Зокрема, 2019 рік відзначався піком у 31 409 млн, але у 2020 році активи зменшилися до 30 238 млн. У 2023 році активи знову зросли до 31 728 млн. Згідно з представленими даними, компанія

показує ознаки фінансової нестабільності, з періодами зростання та падіння як чистого прибутку, так і активів. Зниження активності у 2020 році, ймовірно, пов'язане з глобальними викликами, такими як пандемія COVID-19 та війна в Україні. У наступній формулі визначається зміна чистого прибутку кожної одиниці активу:

$$\Delta\text{ЧПКоб. А} = \text{ЧП0} \times \text{ІА} \times (\text{ІКоб. А} - 1) \quad (2.2)$$

У табл. 2.9 розраховано та проаналізовано залежність чистого прибутку від коефіцієнта оборотності активів, що дозволило визначити, як ефективність використання активів впливає на фінансові результати компанії. Проведений аналіз допоміг виявити ключові тенденції та встановити ступінь впливу коефіцієнта оборотності активів на зміну чистого прибутку, що є важливим для прийняття управлінських рішень щодо підвищення рентабельності.

Таблиця 2.9 – Аналіз залежності чистого прибутку від коефіцієнта оборотності активів.

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ЧП	2 541	2 330	2 103	1 424	1 629	1 253	1 340
Вр дохід	20 029	19 899	20 114	19250	20066	22397	21514
А	28339	29562	31409	30238	1834	33170	31 728
К об. А	0,71	0,67	0,64	0,64	10,94	0,68	0,68
ІА	1,01	1,04	1,06	0,96	0,06	18,09	0,96
І К об. А	1,06	0,95	0,95	0,99	17,19	0,06	1,00
$\Delta\text{ЧП К об. А}$	118,02	-126,15	-120,40	-11,93	1397,99	-27644,10	5,07

Джерело: розроблено автором

Загальний тренд чистого прибутку свідчить про поступове зростання з 1 143 млн у 2010 році до піку 2 541 млн у 2017 році. Однак після цього спостерігається падіння до 1 424 млн у 2020 році, ймовірно, через вплив пандемії COVID-19. Відновлення прибутку у 2021 році до 1 629 млн свідчить про певну стабілізацію, але в 2022 році прибуток знову знизився до 1 253 млн, з невеликим підвищенням до 1 340 млн у 2023 році. Валовий дохід показує загальне зростання протягом більшості років, досягнувши 22 397 млн у 2022 році. Однак у 2023 році спостерігається зниження до 21 514 млн, що може вказувати на проблеми зі збутом або конкурентоспроможністю. Зміни ЧП на одиницю активів показують високу

волатильність, з негативним значенням у 2020 році (-428,17) і аномально високим у 2021 році (1397,99). Це може свідчити про нестабільність прибутковості компанії

У наступній формулі представлена залежність між зміною чистого прибутку і рентабельності продажу:

$$\Delta\text{ЧПР}_{\text{врп}} = \text{ЧП0} \times \text{IA} \times \text{IКоб. А} \times (\text{P}_{\text{врп}} - 1) \quad (2.3)$$

У табл. 2.10 розраховано та проаналізовано вплив валової рентабельності продажів на зміну чистого прибутку. Зокрема, визначено, як коливання рентабельності впливають на загальну фінансову результативність компанії. Проведений аналіз дозволив виявити тенденції у зміні прибутковості залежно від рівня ефективності управління витратами та ціноутворення. Отримані результати можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо підвищення прибутковості в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Таблиця 2.10 – Вплив валової рентабельності продажів на зміну чистого прибутку

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ЧП	2 541	2 330	2 103	1 424	1 629	1 253	1 340
ВП	9 349	9 156	9 231	8871	8975	9367	9661
Вр	20029	19899	20114	19250	20066	22397	21514
А	28339	29562	31409	30238	1834	33170	31728
Р врп	0,47	0,46	0,46	0,46	0,45	0,42	0,45
IA	1,01	1,04	1,06	0,96	0,06	18,09	0,96
I К об. А	1,06	0,95	0,95	0,99	17,19	0,06	1,00
I Р врп	0,97	0,99	1,00	1,00	0,97	0,94	1,07
$\Delta\text{ЧП Р}_{\text{врп}}$	-59,12	-35,96	-6,09	8,32	-43,67	-118,09	88,73

Джерело: розроблено автором

Чистий прибуток компанії зростав до 2017 року, досягнувши 2 541 млн, але потім спостерігається падіння до 1 424 млн у 2020 році, що, ймовірно, пов'язано з негативним впливом пандемії. В 2021 році відбулося відновлення до 1 629 млн, однак у 2022 році прибуток знову знизився до 1 253 млн, з невеликим підвищенням до 1 340 млн у 2023 році. Зміни ЧП на рентабельність валового прибутку також демонструють волатильність, з найбільшим зниженням у 2022 році (-118,09), що свідчить про суттєві проблеми в управлінні прибутками.

У наступній формулі розглядається зміна чистого прибутку відносно частки операційного прибутку у загальній величині валового прибутку:

$$\Delta\text{ЧПЧоп/вп} = \text{ЧПО} \times \text{ІА} \times \text{ІКоб. А} \times \text{ІРврп} \times (\text{ІЧоп/вп} - 1) \quad (2.4)$$

У табл. 2.11 здійснено розрахунок і аналіз впливу частки операційного прибутку в загальній величині валового прибутку на динаміку чистого прибутку. Дослідження показують, що ефективність операційної діяльності є ключовим фактором формування чистого прибутку. Зокрема, зростання частки операційного прибутку у структурі валового прибутку свідчить про раціональне управління витратами, що безпосередньо впливає на фінансову стабільність і здатність корпорації забезпечувати прибутковість.

Таблиця 2.11 – Аналіз впливу частки операційного прибутку в загальній величині валового прибутку на зміну чистого прибутку

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ЧП	2 541	2 330	2 103	1 424	1 629	1 253	1 340
ВП	9 349	9 156	9 231	8 871	8 975	9 367	9 661
ОП	3 055	3 116	2 899	2 019	2 213	1 810	2 011
Ч ОП/ВП	0,33	0,34	0,31	0,23	0,25	0,19	0,21
ІА	1,01	1,04	1,06	0,96	0,06	18,09	0,96
І К об. А	1,06	0,95	0,95	0,99	17,19	0,06	1,00
І Р врп	0,97	0,99	1,00	1,00	0,97	0,94	1,07
І Ч оп/вп	1,06	1,04	0,92	0,72	1,08	0,78	1,08
$\Delta\text{ЧП Ч оп/вп}$	123,24	103,19	-181,35	-556,36	120,13	-367,80	99,82

Джерело: розроблено автором

Чистий прибуток показує загальний позитивний тренд з 2010 року до 2017 року, коли досяг максимального значення в 2 541 млн. Однак з 2018 року спостерігається зниження до 1 340 млн у 2023 році, що може бути пов'язано з економічними викликами або внутрішніми проблемами в компанії. Зміни чистого прибутку коливаються з 19,22 у 2011 році до -556,36 у 2020 році, свідчаючи про значні фінансові проблеми, які компанія переживала в різні роки. Позитивна динаміка в останніх роках свідчить про поступове відновлення.

У наступній формулі розглядається зміна чистого прибутку відносно частки чистого прибутку у загальній величині операційного прибутку:

$$\Delta\text{ЧПЧчп/оп} = \text{ЧПО} \times \text{IA} \times \text{IКоб. А} \times \text{IРврп} \times \text{IЧоп/вп} \times (\text{IЧчп/оп} - 1) \quad (2.5)$$

У табл. 2.12 представлено розрахунок та аналіз впливу частки чистого прибутку в операційному прибутку на зміну чистого прибутку. Зокрема, досліджено взаємозв'язок між ефективністю операційної діяльності та рівнем фінансових витрат, оподаткуванням і іншими витратами, що впливають на кінцевий показник чистого прибутку.

Таблиця 2.12 – Аналіз впливу частки чистого прибутку в операційному прибутку на зміну чистого прибутку

Рік	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ЧП	2 541	2 330	2 103	1 424	1 629	1 253	1 340
ОП	3 055	3 116	2 899	2 019	2 213	1 810	2 011
Ч ЧП/ОП	0,83	0,75	0,73	0,71	0,74	0,69	0,67
IA	1,01	1,04	1,06	0,96	0,06	18,09	0,96
I К об. А	1,06	0,95	0,95	0,99	17,19	0,06	1,00
I Р врп	0,97	0,99	1,00	1,00	0,97	0,94	1,07
I Ч оп/вп	1,06	1,04	0,92	0,72	1,08	0,78	1,08
I Ч чп/оп	1,10	0,90	0,97	0,97	1,04	0,94	0,96
$\Delta\text{ЧП Ч чп/оп}$	236,81	-261,74	-64,74	-40,63	68,17	-79,35	-52,15

Джерело: розроблено автором

Чистий прибуток зростав з 1 143 млн у 2010 році до 2 541 млн у 2017 році, але потім спостерігався спад до 1 340 млн у 2023 році. Це свідчить про нестабільність у фінансових результатах, зокрема про значне зниження у 2020 році до 1 424 млн. Зміни чистого прибутку в 2021 році досягли 236,81, однак у 2022 році спостерігається негативна динаміка з -79,35. Це вказує на коливання у фінансових результатах залежно від того, як змінюється рентабельність.

Таблиця 2.13 – Аналіз зміни чистого прибутку

Фактори	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
$\Delta\text{ЧПА}$	29,1	109,7	145,6	-78,4	-1337,6	27833,3	-54,5
$\Delta\text{ЧП К об. А}$	118,01	-126,15	-120,40	-11,93	1397,99	-27644,10	5,07
$\Delta\text{ЧП Р врп}$	-59,12	-35,96	-6,08	8,31	-43,66	-118,08	88,72
$\Delta\text{ЧП Ч оп/вп}$	123,23	103,19	-181,34	-556,35	120,13	-367,79	99,81
$\Delta\text{ЧП Ч чп/оп}$	236,81	-261,74	-64,74	-40,63	68,17	-79,35	-52,15
Всього	448,00	-211,00	-227,00	-679,00	205,00	-376,00	87,00

Джерело: розроблено автором

Зміна чистого прибутку показує значні коливання. Найбільше зростання спостерігається у 2021 році (27,833.3%), що може свідчити про якісь виняткові події або поліпшення в бізнес-стратегії. Проте є також значне зниження в 2020 році

(-1,337.6%), яке може бути наслідком впливу глобальної пандемії. Зміна чистого прибутку в залежності від коефіцієнта активності ($\Delta\text{ЧП К об. А}$) також показує велике коливання, з найбільшим падінням у 2022 році (-27,644.10%). Позитивні зміни (60.05%) у 2015 році показують, що в цей рік компанія, ймовірно, вжила успішних заходів для підвищення ефективності, однак згодом результати погіршилися. Зміна чистого прибутку в залежності від рентабельності валового продукту ($\Delta\text{ЧПР врп}$) також демонструє нестабільність, з найбільшим позитивним результатом у 2012 році (43.00%) і значним падінням у 2022 році (-118.09%). Це свідчить про можливі проблеми в управлінні ресурсами або зміни в ринковій ситуації. Значення зміни чистого прибутку в залежності від співвідношення чистого та операційного прибутку ($\Delta\text{ЧП Ч оп/вп}$) хоча в 2012, 2013, і 2015 роках спостерігалися позитивні зміни, 2020 рік відзначається різким падінням (-556.36%), що вказує на суттєві труднощі в досягненні прибутковості. Зміна чистого прибутку в залежності від співвідношення чистого прибутку та операційного прибутку ($\Delta\text{ЧП Ч чп/оп}$) – це співвідношення також показує коливання. Найбільше зростання у 2016 році (236.81) і падіння у 2017 році (-261.74). Це вказує на те, що прибутковість компанії сильно залежить від оперативного управління. Загальна зміна вказує на значну нестабільність. Значення варіюються від позитивних до негативних, з помітним падінням у 2020 році (-679.00) та знову зростанням у 2015 році (306.00). Це підкреслює непередбачуваність бізнес-середовища, в якому функціонує компанія.

Отже, фінансові показники компанії демонструють значну нестабільність протягом проаналізованого періоду, з періодами сильного зростання, які чергуються з різкими падіннями. Зокрема, рік 2020 став критичним через глобальні економічні труднощі, що суттєво вплинули на прибутковість. Компанії варто зосередитися на покращенні управління витратами та підвищенні ефективності, щоб стабілізувати фінансові результати в майбутньому.

2.2.5. Аналіз структури капіталу корпорації «Henkel»

У сучасних умовах глобальної економіки особливо гостро постає питання ефективного використання капіталу підприємств, оскільки процес формування його структури відображає економічні трансформації, що відбуваються у міжнародному економічному середовищі. Така ситуація обумовлена тим, що капітал є основою створення і функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, тому своєчасне коригування його структурних елементів суттєво підвищує рівень фінансової стійкості підприємства, зокрема рентабельності власного капіталу [41]. Саме тому проблема формування раціональної структури капіталу набуває особливої актуальності з точки зору ефективності діяльності підприємства.

Головним завданням при формуванні капіталу є пошук його раціональної структури, здатної генерувати додатковий прибуток. У цьому контексті важливим показником є ефект фінансового левеїджу, який визначає рівень додаткового прибутку на власний капітал за різної частки позикових коштів [39].

Ефект фінансового левеїджу (EFL) розраховується формулою [34]:

$$EFL = (ROA_{EBIT} - r)(1 - t) \frac{D}{E} \quad (2.6)$$

де EFL – ефект фінансового левеїджу, %;

r – процентна ставка за користування кредитом, %;

t – коефіцієнт оподаткування у відносному виразі (ставка податку на прибуток);

D – позиковий капітал;

E ($Equity$) – власний капітал;

ROA_{EBIT} – рентабельність активів (економічна рентабельність по EBIT), %.

Раціональна структура капіталу корпорації є важливим чинником її фінансової стабільності, ефективності управління ресурсами та забезпечення розвитку в довгостроковій перспективі. Для оцінки структури капіталу корпорації «Henkel» у період 2011–2023 рр. було проаналізовано динаміку основних показників, таких як співвідношення власних і позикових коштів, обсяги короткострокових та довгострокових зобов'язань, а також зміни активів, які представлені в наступній табл. 2.14:

Таблиця 2.14 – Структура капіталу корпорації «Henkel» за 2010-2023 рр.,
млн євро

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Активи	28 339	29 562	31409	30238	32 674	33 170
Необоротні активи	19 864	20 879	22 279	20 906	22 264	22744
Оборотні активи	8 475	8 683	9 130	9 332	10 410	10 425
Пасиви	28 339	29 562	31409	30238	32 674	33170
Власні кошти	15 647	16 999	18 611	17 870	19 794	20 157
Позикові кошти, в т.ч.:	12692	12563	12798	12368	12879	13014
Довгострокові зобов'язання	4 941	3 529	4 258	3 988	3611	3 862
Поточні зобов'язання	7 751	9 034	8 540	8 380	9268	9152
Співвідношення власних та позикових коштів	55%/45%	58%/42%	59%/41%	59%/41%	61%/39%	61%/39%

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [35]

Обсяг позикових коштів залишався відносно стабільним у абсолютному вираженні, коливаючись у межах від 9 575 до 13 014 млн євро. Проте їхня частка у загальній структурі капіталу поступово зменшувалась, що свідчить про переважне фінансування зростання активів за рахунок власних коштів. Обсяг довгострокових зобов'язань з 2011 до 2023 року скоротився з 5 146 млн євро до 3 862 млн євро, що свідчить про зменшення ризиків, пов'язаних із довгостроковими боргами. Обсяг короткострокових зобов'язань мав тенденцію до зростання з 4 429 млн євро у 2011 році до 9 152 млн євро у 2023 році, рівень залишається керованим і не створює загрози ліквідності. Власний капітал корпорації продемонстрував стабільне зростання, збільшившись з 7 950 млн євро у 2011 році до 20 157 млн євро у 2023 році, що свідчить про ефективну капіталізацію прибутків і здатність компанії забезпечувати фінансову незалежність.

Використовуючи формулу (2.6), проаналізуємо вплив структури капіталу на рентабельність власного капіталу шляхом розрахунку ефекту фінансового левериджу. Результати розрахунків за період 2011-2023 рр. наведено в табл. 2.15.

Таблиця 2.15 – Значення ефекту фінансового левериджу за 2011-2023 рр.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EFL	-11,6165	-12,7247	-14,7355	-12,5019	-14,2184	-14,5896

Джерело: розроблено автором на основі фінансової звітності [35]

Аналіз структури капіталу корпорації «Henkel» за 2011–2023 рр. свідчить про її відповідність критеріям раціональності та ефективної фінансової політики. Компанія демонструє поступове збільшення частки власного капіталу, що зменшує ризики залежності від позикових ресурсів і підвищує фінансову стабільність. Скорочення довгострокових боргів і контрольований рівень короткострокових зобов'язань забезпечують ліквідність і операційну гнучкість. Баланс між власними та позиковими коштами сприяє сталому розвитку активів і розширенню діяльності корпорації.

Війна в Україні, яка розпочалася у 2022 році, суттєво вплинула на діяльність корпорації. По-перше, збільшились витрати на операційну діяльність через зростання цін на енергоресурси, логістику та матеріали, значна частина яких імпортується з регіонів, охоплених конфліктом. По-друге, тимчасове припинення або обмеження операцій у регіоні Східної Європи, зокрема в Росії та Україні, зменшило доходи компанії. По-третє, компанія була змушена зосередити фінансові ресурси на забезпеченні стабільності ланцюгів постачання, що відобразилося на збільшенні частки короткострокових зобов'язань у 2022–2023 роках.

Таким чином, корпорація «Henkel» ефективно балансує між стабільністю, фінансовою гнучкістю та раціональним управлінням капіталом, забезпечуючи довгостроковий розвиток і конкурентоспроможність навіть в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

2.2.6. Показники операційного аналізу

Операційний аналіз відіграє важливу роль у фінансовому управлінні корпорації, дозволяючи оцінити взаємозв'язок між витратами, обсягами продажів та прибутком. Завдяки аналізу динаміки витрат і їхнього впливу на фінансові результати можна розробити стратегії оптимізації прибутку та забезпечити фінансову стійкість компанії. З метою детального аналізу фінансових показників

розраховано ключові параметри операційного аналізу. Зокрема, оцінено зміну операційного прибутку, силу впливу операційного важеля, точку беззбитковості та запас фінансової міцності за 2010–2023 роки.

Одним із ключових елементів операційного аналізу є розрахунок сили впливу операційного важеля, який відображає ступінь зміни операційного прибутку залежно від змін у виручці. Для кількісного вираження цього впливу використовується формула, що зіставляє темпи приросту операційного прибутку та обсягів реалізації продукції.

Застосування цього методу дозволяє оцінити рівень ризику та можливості управління фінансовими результатами в умовах зміни ринкових умов. Результати розрахунків, наведені в табл.2.16, дозволяють виявити динаміку витрат та прибутку в умовах змінних обсягів продажу, що можуть бути сильно варіюватися під впливом зовнішніх економічних шоків, таких як війна, і сприяють аналізу ефективності управління витратами в умовах фінансової нестабільності.

Таблиця 2.16 – Ключові показники операційного аналізу

Показники	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Виручка від реалізації	20029	19899	20114	19250	20066	22397	21514
Змінні витрати	-4257	-4549	-4389	-3411	-4121	-5288	-4076
Валова маржа	24286	24448	24503	22661	24187	27685	25590
Коефіцієнт валової маржі	1,212	1,2286	1,218	1,177	1,205	1,2361	1,1894
Постійні витрати	-6423	-6194	-6494	-6967	-6971	-7742	-7777
Точка беззбитковості	-5222,0	-4975,5	-5261,8	-5800,2	-5697,8	-6194,47	-6265,88
Запас фінансової міцності	25251,0	24874,5	25375,8	25050,2	25763,8	28591,47	27779,88
Запас фінансової міцності %	1,260	1,2500	1,261	1,301	1,283	1,2765	1,291
Операційний прибуток	3055	3116	2899	2019	2213	1810	2011
Сила впливу операційного важеля	7,9495	7,845	8,452	11,22	10,929	15,295	12,725
% зміни операційного прибутку	-0,0040	-0,0130	0,0772	0,327	-0,02623	0,3994	-0,168

Джерело: розроблено автором основи фінансової звітності[35]

За допомогою формули для розрахунку операційного важеля можна оцінити, як зміни в обсягах продажу через зовнішні економічні чинники (таких як війна) можуть призвести до значних коливань в операційному прибутку. Розрахунки за

2010-2023 роки дозволяють оцінити, наскільки важливі стратегії управління витратами в умовах війни і чи здатна компанія адаптуватися до різких змін у ринкових умовах.

$$DOL = \frac{\text{Темп приросту операційного прибутку DOL \%}}{\text{Темп приросту обсягу реалізації продукції}} \quad (2.7)$$

Отже, аналіз операційних показників виявляє як позитивні тенденції, так і певні проблеми, які потребують уваги в операційній діяльності компанії. Зокрема, зміни в основних фінансових показниках демонструють як стабільні досягнення, так і можливі ризики для подальшого розвитку компанії.

Одним із найяскравіших позитивних показників є стабільне зростання валової маржі. З 2010 року цей показник збільшився з 17663 млн євро до 25590 млн євро у 2023 році, що свідчить про ефективне управління витратами та покращення операційної діяльності, що безумовно, вказує на здатність компанії підтримувати оптимальний рівень виробничих витрат та збільшувати доходи. Крім того, коефіцієнт валової маржі стабільно утримується на рівні від 1,17 до 1,23, що демонструє постійну здатність генерувати прибуток. Такий результат вказує на ефективність стратегії компанії в плані контролю за витратами та поліпшенням якості продукції. Ще одним позитивним аспектом є збільшення запасу фінансової міцності. Зростання з 19704,28 млн євро у 2010 році до 27779,88 млн євро в 2023 році, що вказує на покращення фінансової стійкості компанії, що дозволяє компанії бути більш гнучкою у часи економічної нестабільності та забезпечує фінансову підтримку для стратегічних інвестицій. Попри позитивні зміни, деякі ризики залишаються актуальними. Одним з них є значне зростання постійних витрат. Якщо у 2010 році цей показник становив 5507 млн євро, то у 2023 році він досяг 7777 млн євро. Таке зростання створює додаткове навантаження на операційний прибуток і знижує гнучкість компанії в умовах змінної економічної ситуації. Важливим аспектом є висока сила операційного важеля, яка свідчить про підвищену чутливість операційного прибутку до змін виручки. У 2020 році цей показник досяг 11,22, а в 2022 році збільшився до 15,29, залишаючись високим на рівні 12,72 у 2023 році, що може бути ризиком, оскільки навіть незначне зниження

виручки може значно вплинути на операційний прибуток. Згідно з даними, спостерігається волатильність операційного прибутку. Наприклад, у 2020 році він знизився на 26,23% до 2 019 млн євро, що свідчить про уразливість компанії до зовнішніх та внутрішніх економічних факторів. У 2022 році показник знову знизився до 1 810 млн євро, і хоча у 2023 році відбулося часткове відновлення до 2 011 млн євро, стабільність операційних прибутків все ще залишається під питанням.

Таким чином, можна зробити висновок, що компанія демонструє стабільне зростання в деяких ключових фінансових аспектах, таких як валова маржа і фінансова міцність. Однак, незважаючи на ці досягнення, компанія стикається з певними ризиками, зокрема високим рівнем постійних витрат та операційного важеля, що може вплинути на стабільність її прибутків. З метою оптимізації операційної діяльності та зниження ризиків, слід зосередитись на ефективному управлінні витратами, підвищенні операційної ефективності та стратегічному розвитку, що допоможе забезпечити стабільність та конкурентоспроможність компанії в умовах нестабільного ринкового середовища.

2.4. Оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах війни в Україні на підґрунті метода рівня розвитку

У попередньому параграфі було розглянуто оцінювання фінансового стану за такими аспектами, як аналіз фінансової стійкості та ліквідності, аналіз ринкової активності, факторний аналіз формування чистого прибутку, а також аналіз структури капіталу та показників операційної діяльності. Для комплексного оцінювання фінансового стану міжнародної корпорації в умовах військового стану запропоновано використання методу рівня розвитку [38], який дозволяє врахувати багатоаспектність впливу зовнішніх факторів на діяльність корпорації.

Алгоритм побудови моделей оцінювання на основі даного методу складається з наступних етапів:

Перший етап передбачає формування системи релевантних показників, які дозволяють всебічно оцінити потенційні загрози та поточний фінансовий стан корпорації в умовах підвищеної нестабільності зовнішнього середовища, спричиненої військовими діями в Україні. На цьому етапі здійснюється:

- Ідентифікація ключових соціально-економічних індикаторів, що мають безпосередній вплив на фінансовий стан корпорації.
- Формування специфічного набору показників для кожного типу потенційних загроз.
- Структурування системи показників у вигляді матриці.

Тоді система показників формується у вигляді:

$$\mathbf{X}^{si} = (x_{ij}^{si}) = \begin{bmatrix} x_{11}^{si} & x_{12}^{si} & \cdots & x_{1j}^{si} & \cdots & x_{1m_s}^{si} \\ x_{21}^{si} & x_{22}^{si} & \cdots & x_{2j}^{si} & \cdots & x_{2m_s}^{si} \\ \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ x_{t1}^{si} & x_{t2}^{si} & \cdots & x_{tj}^{si} & \cdots & x_{tm_s}^{si} \\ \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ x_{T1}^{si} & x_{T2}^{si} & \cdots & x_{Tj}^{si} & \cdots & x_{Tm_s}^{si} \end{bmatrix} \quad (2.8)$$

де X - комплексна система показників оцінювання фінансового стану.

Показники представлені у фінансовій звітності було розбито на такі групи: група 1 – показники майнового стану, група 2 – показники фінансових результатів, група 3 – показники фінансової стійкості, група 4 – показники ліквідності, група 5 – показники ділової активності, група 6 – показники рентабельності.

Враховуючи значну кількість вихідних показників, що може ускладнювати процес оцінювання фінансового стану, доцільним є проведення попереднього згортання інформаційного простору показників. Алгоритм відбору показників-репрезентантів загроз на основі методу центру тяжіння включає наступні кроки:

- Формування матриці вихідних показників (Додаток А).
- Нормалізація відібраних показників (Додаток Б).

Усі показники необхідно привести до одного типу, наприклад перетворити у стимулятори шляхом множення на (-1) (Додаток В). Отримана за допомогою

алгоритму метода центра тяжіння сукупність показників-репрезентантів загрозу слугує вихідною інформацією в розрахунку інтегрального показника.

Для комплексної оцінки рівня фінансового стану корпорації було сформовано систему показників-репрезентантів, які відображають ключові аспекти фінансово-господарської діяльності за період 2010-2023 рр. (табл. 2.17). До системи увійшли наступні показники:

- показники майнового стану (X11, X12) - характеризують загальну вартість активів та структуру капіталу;

- показники фінансових результатів (X24, X34) - відображають ефективність операційної діяльності та дивідендну політику;

- показники фінансової стійкості (X47) - визначають рівень маневреності власного капіталу;

- показники ліквідності (X53) - оцінюють здатність корпорації погашати поточні зобов'язання;

- показники ділової активності (X61, X62, X63) - характеризують ефективність використання ресурсів;

- показники рентабельності (X71) - відображають прибутковість діяльності.

Сформована система показників забезпечує детальну оцінку фінансового стану корпорації з урахуванням різних аспектів її діяльності. До неї увійшли показники, які дозволяють аналізувати як внутрішню ефективність управління ресурсами, так і здатність компанії адаптуватися до зовнішніх економічних викликів. Такий підхід дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансово-господарської діяльності корпорації, а також визначити ключові напрями для вдосконалення стратегії управління. Дані, представлені у табл.2.17, є вихідними для проведення подальших розрахунків та формування інтегрального показника рівня фінансового стану. Нижче наведено табл.2.17, яка відображає динаміку обраних показників-репрезентантів.

Таблиця 2.17 – Відібрані показники-репрезентанти

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X11	28339	29562	31409	30238	32674	33170	31728
X12	28339	29562	31409	30238	32674	33170	31728
X24	3055	3116	2899	2019	2213	1810	2011
X34	-770	-842	-887	-872	-839	-873	-884
X47	-0,270	-0,228	-0,197	-0,170	-0,125	-0,128	-0,122
X53	-27,427	-5,400	-10,122	-19,688	-20,904	115,833	23,618
X61	1,177	1,170	1,182	1,132	1,180	1,317	1,265
X62	0,813	0,808	0,817	0,782	0,815	0,909	0,874
X63	0,657	0,653	0,660	0,632	0,659	0,735	0,706
X71	8,966	7,882	6,696	4,709	4,986	3,778	4,223
X81	0,292	0,249	0,169	0,191	0,191	0,162	0,170

Джерело: розроблено автором

Для забезпечення коректності розрахунків та порівнянності даних всі показники-репрезентанти було приведено до єдиного типу. Зокрема, дестимулятори, які негативно впливають на загальний результат, були перетворені у стимулятори шляхом їх нормалізації та множення на (-1):

$$x_{rep\ t}^{S*} = -x_{rep\ t}^S \quad (2.9)$$

Таке перетворення забезпечує можливість прямого порівняння всіх показників у межах єдиної шкали, що значно полегшує інтерпретацію результатів. Крім того, застосування цього підходу сприяє підвищенню точності аналізу та дозволяє врахувати специфіку кожного показника при формуванні інтегральної оцінки. Табл. 2.18 містить деталізовані дані про результати перетворення та є основою для подальших розрахунків.

Таблиця 2.18 – Перетворення нормалізованих показників-репрезентантів на стимулятори

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
X11	0,406	0,614	0,927	0,729	1,142	1,226	0,981	стимулятор
X12	0,406	0,614	0,927	0,729	1,142	1,226	0,981	стимулятор
X24	1,499	1,626	1,172	-0,673	-0,266	-1,111	-0,689	стимулятор
X34	0,334	0,770	1,043	0,952	0,752	0,958	1,025	стимулятор
X47	-0,490	-0,090	0,212	0,476	0,913	0,878	0,936	стимулятор
X53	-0,343	-0,295	-0,305	-0,326	-0,328	-0,032	-0,232	стимулятор
X61	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293	стимулятор
X62	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293	стимулятор
X63	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293	стимулятор
X71	1,263	0,639	-0,044	-1,187	-1,028	-1,723	-1,467	стимулятор
X81	0,309	-0,095	-0,841	-0,634	-0,637	-0,904	-0,833	стимулятор

Джерело: розроблено автором

Наступним кроком здійснюється розрахунок координат точки верхнього полюса $P_0=(p_{01}, p_{02}, \dots, p_{0m})$:

(2.10)

$$P_{0s} = \max_t x_{rep\ t}^{s*}$$

Розрахунки представлені у наступній табл.2.19.

Таблиця 2.19 – Розрахунок координат точки верхнього полюса

1,226	1,226	1,626	1,042	1,002	3,463	1,681	1,681	1,681	1,263	1,953

Джерело: розроблено автором

Здійснення розрахунку відстаней між точками та точкою верхнього полюса є важливим етапом аналізу, який дозволяє визначити ступінь відхилення значень у часовому ряду та оцінити вплив різних факторів на фінансовий стан. Спочатку проводиться обчислення відстаней між точками – і точкою верхнього полюса відповідно до формули (2.11):

(2.11)

$$\rho_t = \sqrt{\sum_{s=1}^m (x_{rep\ t}^{s*} - p_{0s})^2}, \quad t = \overline{1, T}.$$

Далі здійснюється розрахунок показника рівня фінансового стану:

(2.12)

$$Y = (Y_1, Y_2, \dots, Y_t, \dots, Y_T)$$

Який визначається з використанням середніх значень і середньоквадратичних відхилень:

(2.13)

$$Y_t = \frac{P_t}{\bar{p} + a\sigma_p}, t = \overline{1, T}$$

де a – деяке додатне число, обране таким чином, щоб значення показника Y_t вимірювалося в інтервалі від 0 до 1.

У табл. 2.20 представлено розрахунки відстаней між кожною точкою та точкою верхнього полюса, а також трансформацію показника Y_t^* , що забезпечує високі значення за великих значень стимуляторів і низькі значення за малих, відповідно до застосованої формули (2.14):

(2.14)

$$Y_t^* = 1 - Y_t$$

Таблиця 2.20 – Розрахунок відстаней між точками і точкою верхнього полюса

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rt ²	127,995	75,036	56,066	56,871	55,258	24,781	38,568	24,534	24,352	27,752	38,872	33,182	36,819	34,813
rt	11,313	8,662	7,488	7,541	7,434	4,978	6,210	4,953	4,935	5,268	6,235	5,760	6,068	5,900
Mt	1,280	0,980	0,847	0,854	0,841	0,563	0,703	0,561	0,559	0,596	0,706	0,652	0,687	0,668
Yt	-0,28048	0,0195	0,1525	0,1464	0,1586	0,4365	0,2971	0,4393	0,4414	0,4037	0,2943	0,3480	0,3132	0,3322
		8	3	7	5	8	1	9	7	5	4	3	3	0

Джерело: розроблено автором

Отже, результатом застосування розглянутого алгоритму є формування часового ряду значень інтегрального показника рівня фінансового стану, представленого на рис. 2.5. Цей ряд дає змогу впорядкувати досліджувану сукупність станів корпорації та оцінити динаміку її фінансового розвитку.

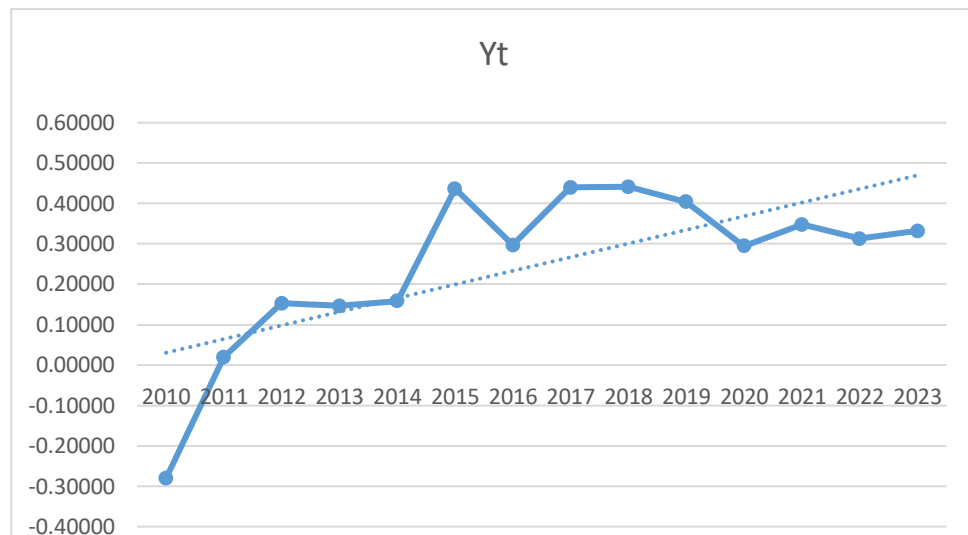

Рисунок 2.5 – Динаміка розвитку фінансового стану за 2010-2023 рр.

Джерело: розроблено автором

Отже, показник рівня розвитку Y_t демонструє, що у 2010 році спостерігався негативний показник (-0,28), що свідчило про складний період адаптації після світової фінансової кризи. Період 2011-2014 років характеризувався поступовим зростанням показника від 0,02 до 0,17, що вказує на стабільне відновлення та розвиток компанії. У 2015 році відбувся різкий стрибок показника до 0,43, що може бути пов'язано з успішною адаптацією до нових ринкових умов після початку конфлікту на сході України. 2017-2018 роки демонструють пікові значення показника (0,45), що свідчить про найбільш успішний період розвитку корпорації. З 2019 року спостерігається поступове зниження показника, що посилилося з початком пандемії COVID-19 у 2020 році. У 2021 році показник рівня розвитку залишався на досить високому рівні (0,35), проте вже у 2022 році, в умовах повномасштабної війни в Україні, відбулося зниження до 0,31. У 2023 році показник продовжив зменшуватись до 0,33, що свідчить про тривалу невизначеність і економічні труднощі, пов'язані з війною та її наслідками для міжнародної корпорації.

На підставі проведеного аналізу можна зробити наступні висновки:

— Незважаючи на складні умови війни, корпорація демонструє відносну фінансову стійкість, що підтверджується позитивною динамікою показника Y_t у 2023 році.

— Основними факторами стійкості виступають ефективне управління ліквідністю, оптимізована структура капіталу, збалансована операційна діяльність

Загалом, метод рівня розвитку показує, що корпорація зберігає достатній потенціал для подальшого розвитку навіть в умовах війни, хоча й потребує постійної адаптації стратегії до мінливих зовнішніх умов.

Отже, незважаючи на значний вплив зовнішніх економічних потрясінь, таких як пандемія COVID-19 та війна в Україні, компанія продемонструвала високий рівень адаптивності та фінансової стійкості. Зокрема, корпорація ефективно управляє ліквідністю, оптимізує структуру капіталу та підтримує стабільність операційної діяльності. Найкращі фінансові результати були досягнуті у 2015 році, тоді як останні роки характеризуються незначним зниженням окремих показників через вплив зовнішніх чинників. Метод рівня розвитку дозволив оцінити комплексний фінансовий стан корпорації в умовах нестабільності та показав, що компанія зберігає значний запас фінансової міцності. У 2023 році спостерігається зниження інтегрального показника, але він залишається на рівні, що свідчить про стабільність і можливість подальшого розвитку.

Отже, результати підтверджують, що корпорація «Henkel» здатна підтримувати конкурентоспроможність на міжнародному ринку завдяки ефективному управлінню, стратегічним рішенням та здатності адаптуватися до складних умов зовнішнього середовища. Однак, для забезпечення стійкого розвитку в майбутньому компанії рекомендується:

— Регулярно проводити аналіз фінансових показників з використанням різних моделей для своєчасного виявлення потенційних проблем.

— Розширювати географію діяльності та асортимент продукції для зниження залежності від одного ринку або сегмента.

— Проводити постійний аналіз витрат і шукати можливості для їх зниження без шкоди для якості продукції.

— Впроваджувати сучасні системи управління, які дозволять підвищити швидкість прийняття рішень та адаптивність до змін зовнішнього середовища.

— Розвивати співпрацю з постачальниками, клієнтами та іншими партнерами для створення більш стійких ланцюгів поставок.

Забезпечення стійкого розвитку корпорації потребує не лише поточного аналізу її фінансового стану, але й прогнозування потенційних ризиків, які можуть вплинути на стабільність діяльності. Тому важливим аспектом оцінювання фінансового стану корпорації є прогнозування ймовірності її банкрутства, що є ключовим елементом для ухвалення ефективних управлінських рішень. Як зазначено у підпункті 1.3, для цього доцільно застосовувати дискримінантні моделі, які дозволяють всебічно оцінити фінансові ризики та визначити ступінь загрози банкрутства. У наступному розділі ці моделі будуть використані для детального аналізу фінансового стану корпорації «Henkel» в умовах нестабільного зовнішнього середовища, зокрема в умовах війни в Україні.

РОЗДІЛ 3

ПРОГНОЗУВАННЯ МОЖЛИВОГО БАНКРУТСТВА МІЖНАРОДНОЇ КОРПОРАЦІЇ НА ПІДГРУНТІ ДИСКРИМІНАНТНИХ МОДЕЛЕЙ

3.1 Дискримінантні моделі прогнозування можливого банкрутства підприємств

Дискримінантний аналіз є напрямом математичної статистики, який займається розробкою методів для класифікації та розмежування об'єктів спостережень за визначеними характеристиками. Математичні основи багатofакторного дискримінантного аналізу були вперше сформульовані у 1936 році американським математиком Р. Фішером. Його підхід базувався на використанні коварційно-дисперсійного аналізу та матричних перетворень [40].

Дискримінантний аналіз є потужним інструментом для оцінки фінансового стану підприємств і прогнозування ймовірності їх банкрутства. Метод базується на побудові математичних моделей, які дозволяють класифікувати підприємства залежно від рівня їх фінансової стійкості. Основний принцип дискримінантного аналізу полягає у створенні функції, яка відображає залежність ризику банкрутства від набору фінансових показників.

Дискримінантний аналіз є одним із найефективніших інструментів для оцінки фінансового стану підприємств і прогнозування ймовірності їхнього банкрутства. Цей метод базується на побудові математичних моделей, які дозволяють класифікувати підприємства залежно від рівня їхньої фінансової стійкості, визначаючи ключові фактори ризику. Основний принцип дискримінантного аналізу полягає у створенні функції, яка відображає залежність ризику банкрутства від набору фінансових показників. Такий підхід забезпечує як точність, так і оперативність у проведенні аналізу, що робить його незамінним у сучасній фінансовій практиці [42].

Важливою перевагою дискримінантного аналізу є його здатність адаптуватися до специфіки різних галузей чи регіональних стандартів фінансової звітності. Такий підхід дозволяє створювати моделі, які враховують унікальні аспекти діяльності підприємств, такі як структура активів, ліквідність чи рентабельність. Наприклад, у міжнародній практиці все частіше враховуються додаткові показники, пов'язані з екологічною стійкістю та соціальною відповідальністю компаній, що може бути інтегровано у сучасні модифікації класичних моделей.

Окрім класифікації підприємств за рівнем ризику, дискримінантний аналіз дозволяє ідентифікувати ключові фактори, які найбільше впливають на фінансову стійкість, та розробляти рекомендації для їхньої оптимізації – це робить метод цінним не лише для оцінки поточного стану компанії, але й для стратегічного планування. Наприклад, результати такого аналізу можуть бути використані для розробки заходів зі зниження фінансових ризиків, покращення структури капіталу чи оптимізації операційної діяльності [43].

Дискримінантний аналіз також широко застосовується різними зацікавленими сторонами. Менеджмент компанії використовує його для прийняття рішень щодо мінімізації ризиків і підвищення ефективності діяльності. Інвестори оцінюють фінансову стабільність компанії для вибору об'єктів для інвестицій. Кредитори користуються результатами аналізу для оцінки надійності позичальників, а регулятори – для мінімізації системних ризиків у національній економіці.

У сучасних умовах впровадження дискримінантних моделей у програмне забезпечення та використання технологій обробки великих даних дає можливість виконувати фінансовий аналіз у реальному часі, що особливо актуально для великих міжнародних корпорацій, які функціонують у динамічному ринковому середовищі. Завдяки цьому дискримінантний аналіз стає не лише інструментом для оцінки ризиків, але й важливим елементом стратегічного управління, що дозволяє підприємствам своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі,

підвищувати свою конкурентоспроможність і забезпечувати довгострокову фінансову стабільність [50].

Для побудови дискримінантної моделі використовується математична функція, що має вигляд [38]:

(3.1)

$$Z = a_0 + a_1X_1 + a_2X_2 + \dots + a_mX_m$$

де:

Z — інтегральний показник, що оцінює ризик банкрутства;

*X*₁ — дискримінантні змінні (фінансові коефіцієнти);

*a*₁ — вагові коефіцієнти, що визначають вплив кожної змінної;

*a*₀ — вільний член, який враховує базовий рівень ризику.

У міжнародній практиці дискримінантний аналіз активно використовується завдяки його здатності швидко й точно класифікувати корпорації на основі доступних фінансових даних. Серед найвідоміших моделей, що базуються на цьому методі, можна виділити модель Альтмана. Її п'ятифакторний варіант вважається одним із найточніших завдяки врахуванню широкого спектра фінансових змінних, зокрема обсягу продажів, ринкової вартості акцій, загального боргового зобов'язання, а також коефіцієнтів ліквідності та прибутковості. Дана модель враховує широкий спектр фінансових показників, що дозволяє оцінити загальну фінансову стійкість корпорації.

Оцінка за п'ятифакторною моделлю Альтмана дозволяє класифікувати компанії за трьома основними рівнями ризику банкрутства на основі значення інтегрального показника *Z*:

— $Z > 2,9$: Низька ймовірність банкрутства. Компанія знаходиться у фінансово стабільному стані.

— $1,8 \leq Z \leq 2,9$: Зона невизначеності. Компанія має помірний ризик банкрутства.

— $Z < 1,8$: Висока ймовірність банкрутства. Компанія знаходиться у зоні ризику, і необхідні термінові антикризові заходи [38].

Разом із тим, існують і інші підходи, такі як моделі Ліса та Тафлера-Тішоу, які мають свої особливості. Наприклад, модель Ліса акцентує увагу на структурі активів і джерелах фінансування, що робить її особливо релевантною для європейських стандартів фінансової звітності, тоді як модель Тафлера-Тішоу враховує операційну ефективність, ліквідність активів і фінансовий леверидж.

Модель Ліса використовується для оцінки ймовірності банкрутства підприємств, особливо в європейському контексті. Критичні значення Z-показника за цією моделлю інтерпретуються наступним чином:

– $Z < 0,037$: Висока ймовірність банкрутства. Компанія знаходиться в зоні фінансового ризику.

– $Z > 0,037$: Низька ймовірність банкрутства. Компанія демонструє фінансову стійкість [38].

Для більш детального розуміння фінансової стійкості корпорації доцільно звернутися до інших методів аналізу. Зокрема, модель Тафлера-Тішоу, яка враховує такі важливі аспекти, як операційна ефективність, ліквідність активів і фінансовий леверидж. Дана модель підходить для аналізу великих міжнародних корпорацій, акцентуючи увагу на ефективності використання ресурсів.

Критичні значення моделі такі:

– $Z < 0,2$: висока ймовірність банкрутства;

– $0,2 \leq Z \leq 0,3$: середня ймовірність банкрутства;

– $Z > 0,3$: низька ймовірність банкрутства [38].

Однак, для ще більш глибокого аналізу фінансового стану корпорацій можна звернутися до інших моделей, які використовують різні підходи. Наприклад, методологія багатофакторного дискримінантного аналізу, розроблена Клаусом Беєрманом, також демонструє високу ефективність у вивченні фінансової стійкості. Вперше застосована у 1976 році, вона базувалася на емпіричному дослідженні 21 пари підприємств, половина з яких перебувала у стані фінансової кризи. Цей підхід дозволив Беєрману сформулювати дискримінантну функцію, яка стала важливим інструментом для аналізу фінансової стійкості підприємств [38].

(3.2)

$$Z = 0,077K_1 + 0,813K_2 + 0,124K_3 - 0,105K_4 - 0,063K_5 + \\ + 0,061K_6 + 0,268K_7 + 0,217K_8 + 0,012K_9 + 0,165K_{10} ,$$

де K_1 — позиковий капітал / баланс;

K_2 — чистий прибуток / баланс;

K_3 — чистий прибуток / позиковий капітал;

K_4 — чистий прибуток / чиста виручка від реалізації;

K_5 — cash-flow I / позиковий капітал;

K_6 — чиста виручка від реалізації / баланс;

K_7 — запаси / чиста виручка від реалізації;

K_8 — сума амортизації / вартість основних засобів на кінець періоду;

K_9 — уведені основні засоби / сума амортизації;

K_{10} — заборгованість за банківськими позиками / позиковий капітал.

Якщо $Z > 0,32$, то підприємство перебуває під загрозою банкрутства протягом найближчого року. Якщо $0,32 > Z > 0,236$, то неможливо чітко ідентифікувати стан підприємства, тож, виникає потреба в додатковому якісному аналізі. Якщо $Z < 0,236$, то підприємству протягом року банкрутство не загрожує.

Окрім моделей Тафлера-Тішоу та Беєрмана, для оцінки фінансової стійкості корпорації можна використовувати й інші підходи, які дозволяють отримати додаткову аналітичну інформацію. Однією з таких моделей є модель Спрінгейта, яка має високу точність прогнозування банкрутства на початкових етапах аналізу. Ця модель враховує кілька ключових фінансових показників і представлена наступною формулою [38]:

(3.3)

$$Z = 1,03 \cdot A + 3,07 \cdot B + 0,66 \cdot C + 0,4 \cdot D$$

де:

A — Робочий капітал / Загальна вартість активів;

B — Оподатковуваний прибуток і відсотки / Загальна вартість активів;

C — Оподатковуваний прибуток / Короткострокова заборгованість;

D — Обсяг продажу / Загальна вартість активів.

Згідно з цією моделлю, підприємство вважається потенційним банкрутом, якщо значення Z менше за 0,862. Важливо зазначити, що точність прогнозування

банкрутства за цією моделлю становить близько 92 %, однак із часом цей показник може знижуватися.

Таким чином, дискримінантний аналіз, представлений моделями можливого прогнозуваннями банкрутства, забезпечує ефективний інструментарій для оцінки фінансової стійкості корпорацій. Кожна з цих моделей враховує унікальні аспекти фінансової діяльності, що дозволяє отримати цілісне уявлення про потенційні ризики. Для аналізу фінансового стану корпорації «Henkel» найбільш доцільним є використання моделей Альтмана, Ліса та Тафлера-Тішоу, які відзначаються високою ефективністю та адаптованістю до умов нестабільного зовнішнього середовища. Модель Альтмана дозволяє оцінити ймовірність банкрутства, враховуючи широкий спектр фінансових показників, таких як ліквідність, рентабельність активів і обсяг продажів. Її універсальність і визнання в міжнародній практиці роблять її одним із найкращих інструментів для аналізу корпорацій, які мають доступ до фондових ринків. Модель Ліса орієнтована на специфіку європейського ринку, зокрема на структуру активів і джерела фінансування, що робить її особливо актуальною для аналізу корпорацій, які функціонують у європейському регіоні, таких як «Henkel». Модель Тафлера-Тішоу акцентує увагу на операційній ефективності, ліквідності активів і фінансовому левериджі, що дозволяє оцінити короткострокову фінансову стійкість великих міжнародних корпорацій у динамічному ринковому середовищі. Використання цих трьох моделей у поєднанні забезпечить багатогранну оцінку фінансового стану корпорації «Henkel», враховуючи як довгострокові аспекти фінансової стійкості (модель Ліса), так і короткострокові ризики (моделі Альтмана і Тафлера-Тішоу). Це дозволить отримати точний і повний аналіз, необхідний для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах складних економічних викликів.

3.2. Прогнозування фінансового стану корпорації «Henkel»

Розглянемо результати оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за п'ятифакторною моделлю Альтмана, що є одним із найбільш популярних інструментів для аналізу фінансового стану компаній у міжнародній практиці. На основі розрахунків за формулою (3.2) було отримано результати, наведені в табл. 3.1 та проілюстровані на рис.3.1. Оцінювання охоплює динаміку фінансових показників корпорації «Henkel» за період із 2011 по 2023 рік, що дозволяє прослідкувати тенденції у фінансовій стійкості корпорації.

Таблиця 3.1. – Оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за п'ятифакторною моделлю Альтмана

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X1	0,043	0,026	-0,012	0,019	0,031	0,035	0,038
X2	0,509	0,568	0,585	0,594	0,633	0,623	0,630
X3	0,099	0,108	0,105	0,092	0,067	0,068	0,055
X4	0,002	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
X5	0,670	0,707	0,673	0,640	0,637	0,614	0,675
Z	1,763	1,889	1,826	1,800	1,782	1,752	1,784

Джерело: розроблено автором

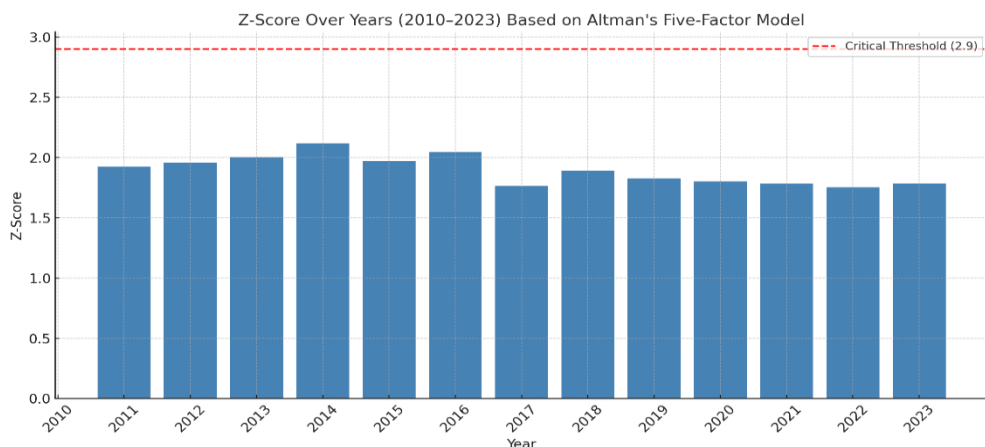

Рисунок 3.1 – П'ятифакторна модель Альтмана

Джерело: розроблено автором

Результати оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за п'ятифакторною моделлю Альтмана демонструють помірний рівень фінансової стійкості протягом аналізованого періоду 2011–2023 років. Значення інтегрального

показника Z , розраховані на основі п'яти ключових фінансових коефіцієнтів, вказують на те, що корпорація здебільшого перебуває у зоні невизначеності ($1.8 \leq Z \leq 2.9$), хоча у деякі роки показники наближаються до критичного рівня $Z < 1.8$, що свідчить про підвищений ризик банкрутства. У 2011–2014 роках значення Z поступово зростають, досягаючи пікового рівня 2,118 у 2014 році, що свідчить про покращення фінансового стану компанії в цей період, що зумовлено стабільним зростанням показників ліквідності, нерозподіленого прибутку та обсягу продажів. З 2015 року спостерігається нестійка динаміка, оскільки значення Z коливаються в межах зони невизначеності. У 2017 році опускається до рівня 1,763, що вказує на підвищений ризик банкрутства, що зумовлено значним зниженням ліквідності та ефективності використання активів. Період із 2018 по 2023 рік характеризується відносною стабільністю показників. Значення Z коливаються навколо нижньої межі зони невизначеності, але не опускаються до критичних рівнів, що свідчить про те, що корпорація змогла адаптуватися до зовнішніх викликів, таких як економічна нестабільність і глобальні кризи. Однак стабільність забезпечується переважно за рахунок високого рівня нерозподіленого прибутку та значного обсягу продажів. Найслабшими компонентами моделі є коефіцієнт ліквідності та коефіцієнт ефективності використання активів, які демонструють нестабільність і низькі значення протягом усього періоду, що є ключовим фактором ризику для корпорації «Henkel» і вимагає уваги з боку управління.

Отже, за даною моделлю корпорація демонструє середній рівень фінансової стійкості, зберігаючи стабільність навіть у періоди економічної невизначеності. Це свідчить про її здатність ефективно адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Однак для більш глибокого розуміння фінансового стану корпорації необхідно провести аналіз за альтернативними методиками, які враховують специфічні фактори впливу. Однією з таких моделей є модель Ліса, яка адаптована до європейської специфіки ведення бізнесу, зокрема, приділяє увагу структурі активів і джерел фінансування. Проведення аналізу за цією моделлю дозволить комплексно оцінити фінансові ризики корпорації. Результати оцінювання ризику банкрутства

корпорації «Henkel» за моделлю Ліса представлені в таблиці 3.2 та відображені графічно на рис.3.2.

Таблиця 3.2. – Оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за моделлю Ліса

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X1	0,04	0,03	-0,01	0,02	0,03	0,04	0,04
X2	0,57	0,58	0,59	0,63	0,62	0,63	0,67
X3	0,19	0,18	0,15	0,10	0,11	0,08	0,09
X4	1,23	1,35	1,45	1,44	1,54	1,55	1,71
Z	1,15	1,23	1,29	1,31	1,36	1,37	1,50

Джерело: розроблено автором

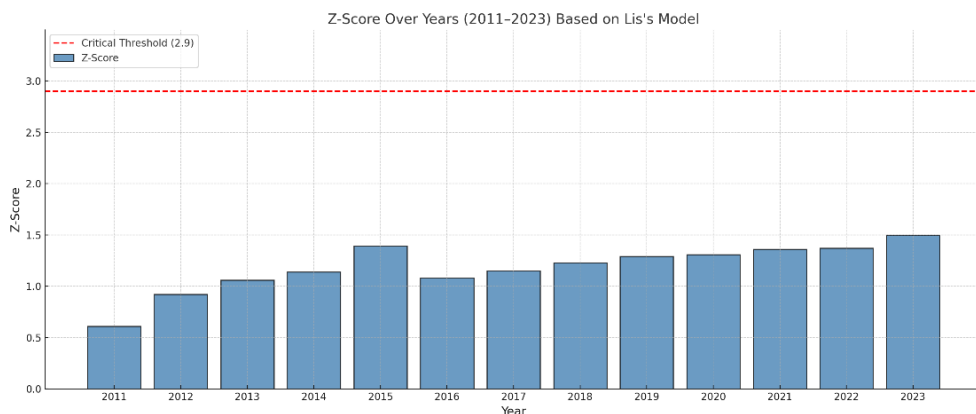

Рисунок 3.2 – Модель Ліса

Джерело: розроблено автором

Результати оцінювання за моделлю Ліса підтверджують високий рівень фінансової стійкості корпорації «Henkel» протягом усього аналізованого періоду. Значення Z-показника протягом 2011–2023 років залишаються стабільно вищими за критичне значення, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства протягом усього періоду аналізу.

Загальна динаміка демонструє позитивну тенденцію. У 2011 році значення Z дорівнює 0.61, що свідчить про впевнене перевищення критичного рівня. Надалі показник поступово зростає, досягаючи максимуму 1.50 у 2023 році, що вказує на покращення фінансової стійкості компанії, навіть в умовах економічної нестабільності. У період з 2011 по 2015 роки спостерігається поступове зростання, що може бути пов'язане зі збільшенням коефіцієнта нерозподіленого прибутку та стабільними значеннями коефіцієнта власного капіталу. Однак у 2016 році

показник знижується до рівня 1.08, що свідчить про тимчасове уповільнення темпів зростання фінансової стійкості, що зумовлено незначним зниженням коефіцієнтів ліквідності та прибутковості активів. Період з 2017 по 2023 роки характеризується відносною стабільністю, що свідчить про успішну адаптацію компанії до зовнішніх викликів, таких як пандемія COVID-19 і економічні наслідки війни в Україні. Зростання показника в цей період забезпечується покращенням коефіцієнта нерозподіленого прибутку та стабільно високими значеннями коефіцієнта власного капіталу. Таким чином, незважаючи на незначні коливання в окремі роки, значення Z залишаються стабільно вищими за критичне значення, що дозволяє зробити висновок, що компанія не має суттєвих ризиків банкрутства. Водночас для підтримання стійкого розвитку доцільно звернути увагу на підвищення ефективності використання активів та ліквідності. Для поглибленого аналізу фінансового стану корпорації «Henkel» було застосовано модель Тафлера-Тішоу, яка враховує як внутрішні, так і зовнішні фактори впливу на діяльність компанії. Така модель дозволяє оцінити ризик банкрутства на основі ключових фінансових показників, що характеризують прибутковість, ліквідність та фінансову стабільність. Результати оцінювання, представлені в табл. 3.3, доповнюються графічною інтерпретацією на рис. 3.3 для більшої наочності та розуміння динаміки змін.

Таблиця 3.3. – Оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за моделлю Тафлера-Тішоу

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X1	0,108	0,105	0,092	0,067	0,068	0,055	0,063
X2	0,180	0,160	0,133	0,087	0,097	0,077	0,085
X3	0,502	0,507	0,496	0,461	0,488	0,507	0,502
X4	0,707	0,673	0,640	0,637	0,614	0,675	0,678
Z	0,284	0,276	0,258	0,232	0,235	0,238	0,243

Джерело: розроблено автором

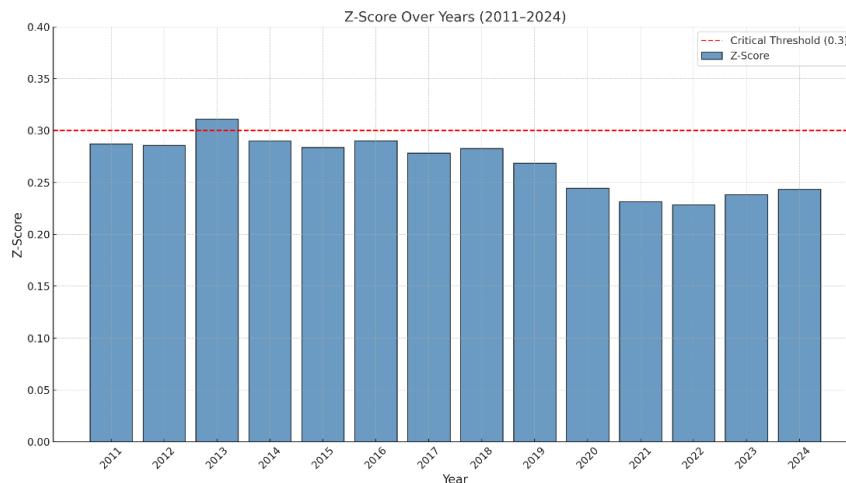

Рисунок 3.3 – Модель Тафлера-Тішоу

Джерело: розроблено автором

Результати аналізу оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за моделлю Тафлера-Тішоу показують стабільність фінансового стану компанії, але зі зниженням значень інтегрального показника Z упродовж аналізованого періоду 2010–2023 років. Значення, розраховані за цією моделлю, залишаються в межах зони помірному ризику, проте поступово наближаються до критичних рівнів. У 2010–2013 роках значення Z знаходяться в діапазоні 0,287–0,308, що свідчить про стабільний фінансовий стан компанії з низькою ймовірністю банкрутства. Цьому сприяє високе значення коефіцієнта ліквідності та операційної рентабельності. У 2014–2016 роках спостерігається невелике зниження значення Z , яке досягає 0,274 у 2016 році, що зумовлено зниженням показника власного капіталу та коефіцієнта ліквідності, що свідчить про певне послаблення фінансової стабільності компанії в цей період. Проте коефіцієнт операційної рентабельності залишається на високому рівні, що дозволяє утримувати інтегральний показник у зоні помірному ризику. З 2017 року значення Z демонструють тенденцію до поступового зниження, досягаючи 0,232 у 2020 році, що є найнижчим значенням за аналізований період. Основними причинами цього є зниження операційної рентабельності та ліквідності, що може бути пов'язано з глобальними економічними викликами, включаючи пандемію COVID-19 та війну в Україні. Водночас коефіцієнт власного капіталу залишався на стабільному рівні, що частково компенсувало негативний вплив інших показників. У 2021–2023 роках значення Z поступово зростають,

досягаючи 0,243 у 2023 році, що свідчить про часткове відновлення фінансової стійкості корпорації «Henkel», що пов'язано з покращенням ліквідності та операційної рентабельності. Водночас показники залишаються близькими до критичного рівня, що вимагає постійного моніторингу фінансових показників і впровадження стратегій для зниження ризиків.

Отже, результати аналізу за моделлю Тафлера-Тішоу свідчать про помірний рівень фінансової стійкості корпорації «Henkel» з періодичними коливаннями в окремі роки. Для збереження стабільності та зниження ризиків банкрутства доцільно спрямувати зусилля на підвищення ліквідності активів та оптимізацію структури капіталу.

Для забезпечення комплексного аналізу фінансової стійкості корпорації «Henkel» доцільно провести порівняння результатів, отриманих за трьома різними моделями прогнозування банкрутства: п'ятифакторною моделлю Альтмана, моделлю Ліса та моделлю Тафлера-Тішоу. Кожна з цих моделей враховує різні аспекти фінансової діяльності та дозволяє оцінити ризики банкрутства з урахуванням як кількісних, так і якісних характеристик. Результати дозволяють визначити, як змінювалися фінансові ризики корпорації «Henkel» у динаміці та наскільки стабільною була її діяльність у різні роки. Кожна з моделей враховує окремі аспекти фінансової стійкості, зокрема структуру капіталу, рентабельність та ліквідність, що забезпечує багатовимірний підхід до оцінки. Представлені дані дають змогу порівняти ефективність та чутливість кожної моделі в умовах економічної нестабільності та ідентифікувати основні загрози для фінансової стабільності корпорації. Табл. 3.4. демонструє порівняльний аналіз оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel» за трьома зазначеними моделями за період 2011–2023 років, враховуючи як значення Z-показника, так і відповідну ймовірність банкрутства.

Отже, проведений аналіз за трьома моделями прогнозування банкрутства показав, що кожна з них висвітлює різні аспекти фінансового стану корпорації «Henkel», що дозволяє отримати багатогранну оцінку її фінансової стійкості.

Модель Ліса демонструє найоптимістичніші результати, підкреслюючи стабільність компанії упродовж усього періоду дослідження. Значення Z-показника суттєво перевищують критичний рівень, що свідчить про низький ризик банкрутства, що можна пояснити сильною структурою капіталу, стабільним рівнем власних і залучених ресурсів, а також ефективним управлінням борговими зобов'язаннями. Така стабільність є особливо важливою для компанії з міжнародним масштабом діяльності, яка функціонує в умовах європейських стандартів бізнесу.

Модель Тафлера-Тішоу, яка акцентує увагу на операційній ефективності та ліквідності, показує середній рівень ризику банкрутства для корпорації «Henkel». Значення Z-показника залишаються стабільними, проте вони вказують на потребу в підвищенні ефективності використання активів і вдосконаленні управління ліквідністю. Особливо це стосується періоду 2020–2023 років, коли значення показника наближаються до нижньої межі, що може бути наслідком впливу глобальних економічних викликів, таких як пандемія COVID-19 та політична ситуація в Україні.

Таблиця 3.4 – Порівняльний аналіз оцінювання ризику банкрутства корпорації «Henkel»

Рік/модель	Альтман		Ліс		Тафлер-Тішоу	
	Z	Ймовірність банкрутства	Z	Ймовірність банкрутства	Z	Ймовірність банкрутства
2011	1,924	Помірний ризик	0,61	Низька	0,286	Середня
2012	1,957	Помірний ризик	0,92	Низька	0,303	Низька
2013	2,002	Помірний ризик	1,06	Низька	0,308	Низька
2014	2,118	Помірний ризик	1,14	Низька	0,284	Середня
2015	1,969	Помірний ризик	1,39	Низька	0,300	Низька
2016	2,047	Помірний ризик	1,08	Низька	0,274	Середня
2017	1,763	Помірний ризик	1,15	Низька	0,284	Середня
2018	1,889	Помірний ризик	1,23	Низька	0,276	Середня

Продовження табл.3.4

2019	1,826	Помірний ризик	1,29	Низька	0,258	Середня
2020	1,800	Висока ймовірність	1,31	Низька	0,232	Середня
2021	1,782	Висока ймовірність	1,36	Низька	0,235	Середня
2022	1,752	Висока ймовірність	1,37	Низька	0,238	Середня
2023	1,784	Висока ймовірність	1,50	Низька	0,228	Середня

Джерело: розроблено автором

Модель Альтмана виявляє найбільшу кількість ризиків у діяльності корпорації. Хоча значення Z-показника здебільшого знаходяться у зоні помірному ризику, у 2020–2023 роках вони опускаються до рівня високої ймовірності банкрутства, що свідчить про недостатню ліквідність активів і можливі проблеми з управлінням оборотним капіталом.

Таким чином, результати аналізу показують, що корпорація «Henkel» має достатній запас фінансової стійкості, проте в окремі періоди спостерігаються тривожні сигнали, які вказують на потребу в посиленні управлінських заходів. Зокрема, важливо спрямувати зусилля на:

- Підвищення ліквідності активів, що дозволить забезпечити більш стійку реакцію на короткострокові фінансові виклики.
- Оптимізацію структури капіталу з метою зниження боргового навантаження.
- Вдосконалення операційної ефективності для підвищення рентабельності активів.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Фінансовий стан є ключовим елементом управління компанією, який забезпечує її стійкість, конкурентоспроможність та адаптивність до змінного ринкового середовища. Оцінка фінансового стану дає змогу своєчасно виявляти ризики, ефективно розподіляти ресурси та ухвалювати стратегічні рішення, спрямовані на стабільний розвиток. Аналіз різноманітних трактувань фінансового стану показав, що це багатогранна економічна категорія, яка відображає фінансову спроможність компанії виконувати зобов'язання, управляти ресурсами, підтримувати ліквідність і забезпечувати довгострокову стабільність. У сучасних умовах, зокрема для міжнародних корпорацій, особливого значення набуває адаптація до глобальних викликів, таких як валютні ризики, зміни у конкурентному середовищі та інтеграція фінансових ринків.

2. Війна в Україні суттєво вплинула на фінансовий стан міжнародних корпорацій, викликавши значні зміни у глобальній економіці. Вона порушила енергетичні та продовольчі ринки, посилила інфляцію і створила нові геополітичні ризики, що призвело до необхідності адаптації бізнес-моделей та стратегій компаній. Багато корпорацій переглянули свої операційні процеси, ланцюги постачання та фінансові підходи, щоб мінімізувати вплив нестабільності та забезпечити подальший розвиток. Аналіз фінансових показників міжнародних компаній показав різноманітні підходи до роботи на російському ринку та за його межами. Деякі компанії заявили про вихід з ринку, проте їхні доходи свідчать про збереження певної діяльності, що вказує на розходження між публічними заявами та реальними діями. Інші корпорації, що повністю припинили роботу в Росії, зазнали скорочення виручки через втрату значного ринку збуту. Натомість компанії, які залишилися, демонструють ознаки адаптивності, що дозволяє їм стабілізувати доходи або навіть збільшити їх. Війна продемонструвала важливість адаптації до змінного середовища та перегляду фінансових стратегій, що стає

визначальним фактором успішної діяльності міжнародних корпорацій у період глобальної нестабільності.

3. У сучасних умовах нестабільного зовнішнього середовища, зокрема через військові конфлікти та глобальні економічні виклики, оцінка фінансового стану міжнародних корпорацій стала критично важливим завданням. Ефективне використання різноманітних моделей та методів дозволяє компаніям ідентифікувати фінансові ризики, оцінювати ймовірність банкрутства та розробляти стратегії для підвищення стійкості. Війна в Україні є яскравим прикладом ситуації, яка вимагає перегляду стратегічних підходів до фінансового управління для мінімізації ризиків. Існуючі моделі та методи фінансового аналізу надають комплексний інструментарій для оцінки стану компанії, виявлення її сильних та слабких сторін, а також порівняння з конкурентами та галузевими стандартами. Проте жоден з методів не є універсальним, оскільки специфіка діяльності компанії, її стратегічні цілі та умови зовнішнього середовища накладають свої обмеження. Поєднання різних методик, таких як коефіцієнтний аналіз, прогнозування ризиків банкрутства та інтегровані економіко-математичні моделі, дозволяє забезпечити більш точну оцінку фінансового стану компанії. У свою чергу, це створює передумови для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на зниження фінансових ризиків та підтримання конкурентоспроможності навіть у кризових умовах.

4. Корпорація «Henkel» є одним із лідерів у виробництві споживчих товарів і хімічної продукції. Заснована в 1876 році, компанія охоплює понад 120 країн світу і має понад 50 000 працівників. Її бізнес-діяльність охоплює три основні напрями: споживчі товари, промислові матеріали та хімікати. У 2022 році чистий прибуток склав 2,2 млрд євро, однак компанія зазнала значних викликів, зокрема через рішення припинити діяльність у Росії. Це вплинуло на зниження операційного прибутку на 18,2% і зумовило короткострокові втрати, але дозволило зберегти репутацію на світовому рівні. Аналіз фінансової стійкості «Henkel» показав зменшення коефіцієнта автономії на 3,59% у 2023 році, що свідчить про зростання залежності від зовнішніх фінансових джерел. Коефіцієнт фінансової стійкості

збільшився на 4,34%, що вказує на зміцнення структури капіталу завдяки збільшенню питомої ваги стабільних джерел фінансування. Оцінка ліквідності показала стабільність ключових коефіцієнтів, таких як коефіцієнт абсолютної ліквідності, який зріс до 4,96 млн євро у 2023 році, демонструючи раціональне використання ресурсів. Водночас, коефіцієнт швидкої ліквідності зменшився на 63,1%, що може свідчити про труднощі у виконанні термінових зобов'язань. Ділова активність корпорації виявилася стабільною, однак коефіцієнт оборотності активів залишався на рівні 0,87, що вказує на середню ефективність використання ресурсів. Термін оборотності оборотних активів скоротився до 129 днів, що є позитивною тенденцією, але оборотність запасів залишалася низькою, що свідчить про неефективне використання капіталу. Аналіз рентабельності показав зменшення показників у період 2020–2022 років через вплив пандемії COVID-19 та військових дій. Рентабельність активів у 2023 році склала 4,22%, а рентабельність власного капіталу – 6,7%, що свідчить про ефективне управління ресурсами навіть у складних умовах. Ринкова активність «Henkel» зазнала значних коливань: ринкова ціна звичайних акцій знизилася до 60,25 євро у 2022 році, однак стабільні дивіденди підтримують довіру інвесторів. У 2023 році ринкова капіталізація корпорації досягла 28,5 млрд євро, що вказує на поступове відновлення. Аналіз структури капіталу виявив, що частка власних коштів корпорації стабільно зростала, досягнувши 61% у 2023 році. Довгострокові зобов'язання скоротилися до 3,86 млрд євро, а рівень короткострокових зобов'язань залишався контрольованим, забезпечуючи ліквідність та гнучкість у фінансовому управлінні. Операційний аналіз показав стабільне зростання валової маржі до 25,59 млрд євро у 2023 році, але висока сила впливу операційного важеля залишається ризиком, оскільки незначне зниження виручки може значно вплинути на операційний прибуток. Запас фінансової міцності корпорації збільшився до 27,78 млрд євро у 2023 році, що забезпечує стійкість до зовнішніх економічних шоків.

5. Для оцінки фінансового стану корпорації в умовах війни застосовано метод рівня розвитку. Інтегральний показник фінансового стану демонструє зростання з 2010 до 2018 років, але з 2019 року почалося поступове зниження, що посилюється

у 2022 році через військові дії в Україні. Незважаючи на це, у 2023 році корпорація зберегла позитивну динаміку, підтверджуючи свою адаптивність і здатність до відновлення.

6. Оцінювання фінансової стійкості та прогнозування можливого банкрутства є важливим інструментом для визначення сильних і слабких сторін фінансового стану компанії. Використання таких дискримінантних моделей, як п'ятифакторна модель Альтмана, модель Ліса та модель Тафлера-Тішоу, дозволяє проаналізувати фінансові ризики та потенційну стійкість компанії до кризових ситуацій, що дає змогу виявити тенденції у фінансовій діяльності за різні періоди, оцінити рівень загроз банкрутства та приймати обґрунтовані управлінські рішення для покращення фінансового стану. Результати оцінювання показали, що модель Альтмана засвідчила переважне перебування корпорації «Henkel» у зоні помірною ризику банкрутства, однак у період 2020–2023 років спостерігається зниження інтегрального показника Z до рівня високої ймовірності банкрутства, що вказує на необхідність посилення ліквідності активів та управління оборотним капіталом. Модель Ліса продемонструвала найоптимістичніші результати, засвідчивши низький ризик банкрутства упродовж усього періоду аналізу. Стабільність Z -показника свідчить про сильну структуру капіталу та ефективне управління борговими зобов'язаннями, навіть в умовах зовнішніх викликів. Модель Тафлера-Тішоу виявила середній рівень фінансової стійкості корпорації із тенденцією до зниження значення Z -показника в окремі періоди, зокрема у 2020 році. Основними факторами ризику стали зниження ліквідності та операційної рентабельності.

Отже, корпорація «Henkel» зберігає достатній рівень фінансової стійкості, незважаючи на періоди економічної нестабільності, викликані глобальними кризами, такими як пандемія COVID-19 і війна в Україні. Разом із тим аналіз виявив необхідність у покращенні ліквідності активів, оптимізації структури капіталу для зниження боргового навантаження та підвищенні операційної ефективності для покращення рентабельності активів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чепка В., Свідерська І., Гавриленко Ю. Фінансовий стан підприємства. Теоретичні основи. *Економічна наука*. 2020. Інвестиції: практика та досвід, № 19. С. 96–102.
2. Тараруєв Ю.О. Сутність та діагностика фінансового стану підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Економіка та упр. підприємствами, № 2(82). С. 144. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2021-2-16>.
3. Корбутяк А., Бута М. Підходи до трактування поняття "Фінансовий стан підприємства". *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Т. 1, № 16. С. 152.
4. Peterson C. Defining Financial Condition and its Warning Signs – *Cooperatives*. URL: <https://cooperatives.extension.org/defining-financial-condition-and-its-warning-signs/> (дата звернення: 26.07.2024).
5. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Г. Г. Нам, А. М. Павліковський, О. В. Павловська, В. З. Потій, А. П. Куліш, О. О. Терещенко, Н. П. Шульга, С. А. Булгакова Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. - 460 с., іл. ISBN 966-574-010-5
6. Терещенко О. О. Фінансовий стан підприємства: сутність, методи оцінки та фактори впливу // *Фінанси України*. — 2019. — № 8. — С. 134.
7. Буряк Л. Д., Колісник О. В., Прокопенко І. І. Оцінка фінансового стану підприємства: теорія і практика // *Аудит і фінансовий аналіз*. — 2020. — № 2. — С. 75.
8. Огородник С. І. Оцінка фінансового стану підприємств: теоретичні аспекти і методологія // *Економіка і держава*. — 2021. — № 4. — С. 89.
9. Brigham E. F. *Financial Management: Theory and Practice*. — 15th ed. — Boston: Cengage Learning, 2019. — p. 220.

10. Higgins R. C. *Analysis for Financial Management*. — 11th ed. — New York: McGraw-Hill, 2017. — p. 315.
11. Герасимчук А. М. Фінансовий стан підприємства: основні підходи до оцінки та вплив факторів // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. — 2020. — № 68. — С. 112.
12. Коуз Р. А. *Інституційна економіка*. — Київ: Основи, 2017. — p. 55.
13. Weston J. F., Copeland T. E. *Financial Management: Theory and Practice*. — 14th ed. — Boston: Pearson, 2018. — p. 310.
14. Hillier D. *Corporate Financial Management*. — 4th ed. — Harlow: Pearson, 2020. — p. 129.
15. Atrill P. *Financial Management for Decision Makers*. — 9th ed. — Harlow: Pearson, 2018. — p. 188.
16. Дучак Л. С. Фінансовий стан підприємства та його вплив на конкурентоспроможність: методи оцінки і підходи до управління // *Бізнес Інформ*. — 2020. — № 4. — С. 92.
17. Кейнс М. Глобалізація та фінансова стійкість міжнародних корпорацій // *Глобальна економіка і міжнародні відносини*. — 2021. — № 1. — p. 76.
18. Сініцин О. Оптимізація структури капіталу корпорації за критеріями вартості капіталу, рівнем фінансових ризиків та рентабельності на основі фінансового левериджу. *Економіка і організація управління*. 2016. № 4 (24). С. 352–362.
19. UNCTAD. *Trade and Development Report. Chapter 1: Current Trends and Challenges in the Global Economy* [Електронний ресурс]. — 2023. — URL: https://unctad.org/system/files/official-document/tdr2023ch1_en.pdf (дата звернення: 07.12.2024).
20. Всесвітній економічний форум. Криза продовольства та енергетики в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://www.weforum.org/stories/2022/04/world-bank-ukraine-food-energy-crisis/> (дата звернення: 07.12.2024).
21. Leave Russia. Список компаній, які залишили ринок Росії [Електронний ресурс]. URL: <https://leave-russia.org/uk> (дата звернення: 07.12.2024).

22. Froneri Lux Topco. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: https://backend.froneri.com/uploads/Froneri_Lux_Topco_consolidated_FY_23_final_no_signature_lo_res_2220ae61ed.pdf (дата звернения: 07.12.2024).
23. Strauss Group. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: <https://www.strauss-group.com/newsmention/financial-results-q1-2023/> (дата звернения: 07.12.2024).
24. Barilla Group. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: https://www.barillagroup.com/media/filer_public/7a/45/7a459a82-523d-4ff4-aff5-ecab776b9394/barilla_group_bilancio_economico_2023_eng.pdf (дата звернения: 07.12.2024).
25. Mondelez International. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: https://www.mondelezinternational.com/assets/PDFs/MONDELEZ-INTERNATIONAL-INC_10K_2023.pdf (дата звернения: 07.12.2024).
26. Metro AG. Annual Report 2022-2023 [Электронный ресурс]. URL: https://reports.metroag.de/annual-report/2022-2023/_assets/downloads/metro-ag-annual-financial-statements23.pdf (дата звернения: 07.12.2024).
27. PepsiCo. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: https://www.pepsico.com/docs/default-source/annual-reports/2023-pepsico-annual-report.pdf?sfvrsn=f41a4a17_2 (дата звернения: 07.12.2024).
28. Starbucks. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: https://s203.q4cdn.com/326826266/files/doc_financials/2024/ar/fy23-annual-report.pdf (дата звернения: 07.12.2024).
29. Wintershall Dea. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: <https://wintershalldea.com/sites/default/files/media/files/Wintershall%20Dea%20Annual%20Report%202023.pdf> (дата звернения: 07.12.2024).
30. Carlsberg Group. Annual Report 2023 [Электронный ресурс]. URL: <https://www.carlsberggroup.com/media/3kjbprwaa/carlsberg-group-2023-annual-report.pdf> (дата звернения: 07.12.2024).

31. McDonald's. Annual Report 2023 [Електронний ресурс]. URL: https://corporate.mcdonalds.com/content/dam/sites/corp/nfl/pdf/2023%20Annual%20Report_vf.pdf (дата звернення: 07.12.2024).
32. Fell, John, and Garry Schinasi. "Assessing financial stability: exploring the boundaries of analysis." *National Institute Economic Review*, no. 192, 2005, pp. 102–17, JSTOR. URL: <http://www.jstor.org/stable/23877711>. Accessed 26 July 2024.
33. Кобзев Ігор Володимирович, Мельников Олександр Федорович, Мельников Олександр Олександрович. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства придатних до прогнозування на формальному рівні в умовах нестабільного розвитку економіки. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2, No. 5, 2023, pp. 80- 94. doi: 10.46299/j.isjmef.20230205.06.
34. Глушко А., Грачова А. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка", 2019. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.34> (дата звернення: 12.04.2023).
35. Робочий зошит до курсу лекцій та виконання практичних завдань з дисципліни «Міжнародний фінансовий менеджмент» [Електронний ресурс]. – Київ: КНЕУ, 2021. – 25 с.
36. Корпорація «Henkel». Фінансова звітність за 2023 рік [Електронний ресурс]. URL: <https://www.henkel.com/resource/blob/1935234/ddb867119e6c0b2977e16fd401fac594/data/2023-annual-report.pdf> (дата звернення: 07.12.2024).
37. Корпорація «Henkel». Офіційний сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://www.henkel.com/company> (дата звернення: 07.12.2024).
38. Робочий зошит до курсу лекцій та виконання практичних завдань з дисципліни «Фінанси міжнародних корпорацій» [Електронний ресурс]. – Київ: КНЕУ, 2021. – 55 с.

39. Математичні моделі та методи ринкової економіки [Електронний ресурс] : практикум / В. В. Вітлінський, О. В. Піскунова, О. В. Ткач та ін. — К. : КНЕУ, 2014. — 362 [6] с. ISBN 978-966-483-808-2 [с.178-185]
40. Стельмах М. С. Механізм формування раціональної структури капіталу підприємства. *ISSN 1993-0259. Економічний аналіз*. 2010. № 5. С. 339–343.
41. Сич О., Калічак І. Дискримінантний аналіз і його застосування в прогнозуванні банкрутства підприємства. «*Young Scientist*». 2017. № 2 (42). С. 333–339.
42. Сініцин, О. О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації / О. О. Сініцин // *Ефективна економіка*. - 2014. - № 4.
43. Zhang, L., & Li, X. Effect of Liquidity, Credit, and Solvency Risk on Corporate Innovation: Empirical Evidence from Emerging Economies and Developed Countries. 2023. *ResearchGate*. URL: https://www.researchgate.net/publication/358707759_Effect_of_Liquidity_Credit_and_Solvency_Risk_on_Corporate_Innovation_Empirical_Evidence_from_Emerging_Economies_Developed_Countries.
44. Лобова О.М., Ломоносов Д.С., Сучасна практика оцінки фінансового стану підприємств України із використанням національних моделей. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 94. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.3.94> (дата звернення: 12.11.2024).
45. Rogoff, K. Russia's invasion of Ukraine is an unmitigated catastrophe for global peace and particularly for peace in Europe. *International monetary fund*. 2023. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2022/03/the-long-lasting-economic-shock-of-war>
46. Alfred Kammer, Jihad Azour, Abebe Aemro Selassie, Ilan Goldfajn, Chang Yong Rhee. How War in Ukraine Is Reverberating Across World's Regions. 15 March 2022. URL: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/03/15/blog-how-war-in-ukraine-is-reverberating-across-worlds-regions-031522>
47. Ebru Orhan. The effects of the Russia – Ukraine war on global trade. *Journal of International Trade, Logistics and Law*, Vol. 8, Num. 1, 2022, 141-146.

- 48.Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
- 49.Попова С., Пилипенко А. Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансового стану підприємства. *Наукові записки*. 2016. № 20. С. 25–36.
- 50.Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. — 2022. — № 5. — С. 120–128. — DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(1\)-1](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(1)-1).
- 51.Allianz Research. Economic Shocks and Asset Management Strategies in Times of War [Електронний ресурс]. URL: https://www.allianz.com/en/economic_research.html (дата звернення: 07.12.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Вихідні дані фінансових показників

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Всього активів	17525	18487	19525	19344	20961	22323	27951	28339	29562	31409	30238	32674	33170	31728
Всього капіталу та зобов'язань	17525	18487	19525	19344	20961	22323	27951	28339	29562	31409	30238	32674	33170	31728
Продажі (Реалізація)	15092	15605	16510	16355	16428	18089	18714	20029	19899	20114	19250	20066	22397	21514
Собівартість реалізованої продукції	-8078	-8538	-8778	-8546	-8712	-9368	-9742	-10680	-10743	-10883	-10378	-11092	-13030	-11853
Валовий прибуток	7014	7067	7732	7809	7716	8721	8972	9349	9156	9231	8871	8975	9367	9661
Операційний прибуток	1723	1765	2199	2285	2244	2645	2775	3055	3116	2899	2019	2213	1810	2011
Дохід за відсотками	64	45	50	36	39	28	20	18	10	13	29	28	37	73
Витрати на сплату відсотків	-236	-200	-192	-94	-48	-45	-25	-55	-71	-88	-70	-46	-73	-106
Фінансовий результат	-171	-155	-141	-113	-49	-42	-33	-67	-65	-88	-94	-64	-121	-122
Прибуток до оподаткування	1552	1610	2058	2172	2195	2603	2742	2988	3051	2811	1925	2149	1689	1888
Податок на прибуток	-409	-419	-502	-547	-533	-635	-649	-447	-721	-708	-501	-519	-436	-549
Податкова ставка у %		26	24,4	25,2	24,3	24,4	23,7	15	23,6	25,2	26	24,2	25,8	29,1
Чистий прибуток	1143	1191	1556	1625	1662	1968	2093	2541	2330	2103	1424	1629	1253	1340
Сплачені податки на прибуток		-426	-588	-534	-567	-715	-769	-727	-586	-607	-618	-651	-711	-505
Грошовий потік від операційної діяльності		1562	2634	2116	1914	2384	2850	2468	2698	3241	3080	2141	1247	3255

Продовження табл. А.1

Грошовий потік від інвестиційної діяльності		-297	-479	-381	-2231	-893	-4250	-2451	-1208	-1461	-1261	-479	-200	-684
Дивіденди і відсотки, сплачені та отримані		-486	-514	-483	-549	-622	-672	-770	-842	-887	-872	-839	-873	-884
Коефіцієнт автономії	2,204	2,132	2,053	1,904	1,800	1,616	1,84	1,811	1,739	1,688	1,692	1,651	1,646	1,586
Коефіцієнт фінансової залежності	0,546	0,531	0,513	0,475	0,444	0,381	0,45	0,448	0,425	0,407	0,409	0,394	0,392	0,370
Коефіцієнт фінансового ризику	1,204	1,132	1,053	0,904	0,800	0,616	0,84	0,811	0,739	0,688	0,692	0,651	0,646	0,586
Коефіцієнт «квоти власника»	0,647	0,639	0,445	0,304	0,320	0,157	0,38	0,316	0,208	0,229	0,223	0,182	0,192	0,199
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами	-0,609	-0,479	-0,318	-0,151	-0,368	-0,231	-0,55	-0,498	-0,447	-0,402	-0,325	-0,237	-0,248	-0,264
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними засобами	-2,483	-2,050	-1,635	-0,805	-1,500	-0,927	-2,34	-2,028	-1,782	-1,677	-1,388	-0,940	-0,814	-1,002
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,456	-0,367	-0,254	-0,118	-0,215	-0,115	-0,30	-0,270	-0,228	-0,197	-0,170	-0,125	-0,128	-0,122
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,253	0,231	0,296	0,315	0,267	0,284	0,25	0,274	0,306	0,272	0,277	0,284	0,276	0,244
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,747	0,769	0,704	0,685	0,733	0,716	0,74	0,726	0,694	0,728	0,723	0,716	0,724	0,756
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	8,102	3,607	-2,516	-3,003	2,471	294,0	4,23	-2,974	-0,661	-1,619	-3,643	-4,249	12,089	4,964

Продовження табл. А.1

Коефіцієнт швидкої ліквідності	24,01	9,270	-12,439	-18,54	10,342	1299,0	19,13	-20,699	-4,046	-7,697	-15,072	-15,624	80,50	17,399
Коефіцієнт поточної ліквідності	31,81	12,09	-15,443	-22,81	13,704	1729,2	25,04	-27,427	-5,400	-10,122	-19,688	-20,904	115,8	23,618
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації засобів	7,807	2,823	-3,004	-4,269	3,362	430,25	5,90	-6,728	-1,354	-2,425	-4,616	-5,279	35,33	6,219
Коефіцієнт оборотності довгострокових активів	0,887	0,917	0,971	0,961	0,966	1,063	1,10	1,177	1,170	1,182	1,132	1,180	1,317	1,265
Коефіцієнт оборотності активів	0,613	0,634	0,670	0,664	0,667	0,735	0,760	0,813	0,808	0,817	0,782	0,815	0,909	0,874
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,495	0,512	0,542	0,537	0,539	0,594	0,614	0,657	0,653	0,660	0,632	0,659	0,735	0,706
Термін оборотності оборотних активів (у днях)	184,19	178,1	168,3	169,9	169,21	153,6	148,5	138,79	139,6	138,20	144,40	138,53	124,1	129,21
Коефіцієнт оборотності запасів	-1,035	-1,093	-1,124	-1,095	-1,116	-1,200	-1,248	-1,368	-1,376	-1,394	-1,329	-1,421	-1,669	-1,518
Термін оборотності запасів (у днях)	-88,20	-83,4	-81,16	-83,37	-81,781	-76,05	-73,13	-66,712	-66,32	-65,467	-68,653	-64,234	-54,68	-60,110
Коефіцієнт оборотності активів	0,613	0,634	0,670	0,664	0,667	0,735	0,760	0,813	0,808	0,817	0,782	0,815	0,909	0,874
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,495	0,512	0,542	0,537	0,539	0,594	0,614	0,657	0,653	0,660	0,632	0,659	0,735	0,706
Термін оборотності оборотних активів (у днях)	184,19	178,1	168,3	169,9	169,21	153,6	148,5	138,79	139,6	138,20	144,40	138,53	124,1	129,21

Продовження табл. А.1

Коефіцієнт оборотності запасів	-1,035	-1,093	-1,124	-1,095	-1,116	-1,200	-1,248	-1,368	-1,376	-1,394	-1,329	-1,421	-1,669	-1,518
Термін оборотності запасів (у днях)	-88,200	-83,44	-81,16	-83,37	-81,781	-76,05	-73,13	-66,712	-66,320	-65,467	-68,653	-64,234	-54,68	-60,110
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,407	1,455	1,539	1,525	1,531	1,686	1,744	1,867	1,855	1,875	1,794	1,870	2,088	2,005
Термін оборотності дебіторської заборгованості (у днях)	64,864	62,73	59,29	59,85	59,589	54,11	52,31	48,876	49,195	48,669	50,854	48,786	43,70	45,502
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-0,633	-0,669	-0,688	-0,669	-0,682	-0,734	-0,763	-0,837	-0,842	-0,852	-0,813	-0,869	-1,021	-0,928
Термін оборотності кредиторської заборгованості (у днях)	-288,41	-272,8	-265,4	-272,6	-267,42	-248,6	-239,1	-218,14	-216,86	-214,07	-224,49	-210,04	-178,8	-196,55
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,407	1,455	1,539	1,525	1,531	1,686	1,744	1,867	1,855	1,875	1,794	1,870	2,088	2,005
Термін оборотності дебіторської заборгованості (у днях)	64,864	62,73	59,29	59,85	59,589	54,11	52,31	48,876	49,195	48,669	50,854	48,786	43,70	45,502
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-0,633	-0,669	-0,688	-0,669	-0,682	-0,734	-0,763	-0,837	-0,842	-0,852	-0,813	-0,869	-1,021	-0,928

Закінчення табл. А.1

Термін оборотності кредиторської заборгованості (у днях)	-288,41	-272,8	-265,4	-272,6	-267,42	-248,6	-239,1	-218,14	-216,86	-214,07	-224,49	-210,04	-178,8	-196,55
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,270	0,279	0,295	0,293	0,294	0,324	0,335	0,358	0,356	0,360	0,344	0,359	0,401	0,385
Тривалість операційного циклу	63,830	61,63	58,16	58,76	58,473	52,91	51,06	47,508	47,819	47,275	49,524	47,365	42,03	43,984
Тривалість фінансового циклу	352,24	334,5	323,5	331,3	325,89	301,6	290,2	265,65	264,68	261,35	274,01	257,40	220,8	240,54
Рентабельність власного капіталу (ROE)	14,377	13,73	16,36	15,99	14,273	14,25	13,78	16,240	13,707	11,300	7,969	8,230	6,216	6,700
Рентабельність задіяного капіталу (ROCE)		12,41	16,00	17,24	14,604	16,55	13,24	14,839	15,179	12,677	9,237	9,455	7,536	8,389
Валова рентабельність реалізованої продукції	46,475	45,28	46,83	47,74	46,969	48,21	47,94	46,677	46,012	45,893	46,083	44,727	41,82	44,906
Операційна рентабельність реалізованої продукції		11,41	11,31	13,31	13,971	13,66	14,62	14,828	15,253	15,659	14,413	10,488	11,02	8,081
Чиста рентабельність реалізованої продукції	7,574	7,632	9,425	9,936	10,117	10,88	11,18	12,687	11,709	10,455	7,397	8,118	5,594	6,229
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень		0,445	0,468	0,354	0,272	0,263	0,140	0,292	0,249	0,169	0,191	0,191	0,162	0,170
коефіцієнт довгострокового залучення позикових засобів		0,393	0,390	0,308	0,233	0,242	0,135	0,275	0,240	0,172	0,186	0,182	0,154	0,161
коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел		0,607	0,610	0,692	0,767	0,758	0,865	0,725	0,760	0,828	0,814	0,818	0,846	0,839

Таблиця А.2 – Нормалізація показників

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X11	-1,429	-1,266	-1,090	-1,120	-0,846	-0,615	0,340	0,406	0,614	0,927	0,729	1,142	1,226	0,981
X12	-1,429	-1,266	-1,090	-1,120	-0,846	-0,615	0,340	0,406	0,614	0,927	0,729	1,142	1,226	0,981
X21	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293
X22	1,347	1,030	0,864	1,024	0,910	0,457	0,199	-0,449	-0,492	-0,589	-0,240	-0,733	-2,070	-1,258
X23	-1,718	-1,659	-0,913	-0,826	-0,931	0,197	0,478	0,901	0,684	0,769	0,365	0,481	0,921	1,251
X24	-1,293	-1,205	-0,295	-0,115	-0,201	0,639	0,912	1,499	1,626	1,172	-0,673	-0,266	-1,111	-0,689
X25	1,578	0,544	0,816	0,054	0,218	-0,381	-0,816	-0,925	-1,361	-1,197	-0,327	-0,381	0,109	2,068
X26	-2,132	-1,583	-1,460	0,036	0,738	0,784	1,090	0,632	0,387	0,128	0,402	0,769	0,357	-0,147
X27	-1,752	-1,385	-1,064	-0,421	1,047	1,208	1,415	0,634	0,680	0,152	0,015	0,703	-0,605	-0,628
X28	-1,361	-1,247	-0,368	-0,144	-0,099	0,703	0,975	1,459	1,582	1,111	-0,629	-0,189	-1,092	-0,701
X29	1,288	1,190	0,381	-0,058	0,079	-0,916	-1,052	0,917	-1,754	-1,628	0,391	0,215	1,025	-0,077
X291	-7,709	0,513	0,007	0,260	-0,024	0,007	-0,214	-2,965	-0,246	0,260	0,513	-0,056	0,450	1,494
X292	-1,280	-1,170	-0,338	-0,180	-0,096	0,602	0,887	1,908	1,427	0,909	-0,639	-0,171	-1,029	-0,830
X31		1,937	0,283	0,834	0,497	-1,014	-1,565	-1,137	0,303	0,089	-0,024	-0,361	-0,973	1,130
X32		-1,394	0,328	-0,504	-0,828	-0,074	0,674	0,061	0,430	1,302	1,044	-0,464	-1,899	1,325

Продовження табл. А.2

X33		0,831	0,672	0,758	-0,852	0,312	-2,608	-1,043	0,038	-0,182	-0,008	0,672	0,915	0,494
X34		1,386	1,217	1,404	1,005	0,562	0,260	-0,334	-0,770	-1,043	-0,952	-0,752	-0,958	-1,025
X41	1,998	1,631	1,227	0,471	-0,059	-0,994	0,148	-0,003	-0,370	-0,631	-0,609	-0,819	-0,845	-1,146
X42	1,842	1,571	1,249	0,576	0,038	-1,082	0,254	0,097	-0,308	-0,618	-0,591	-0,854	-0,886	-1,288
X43	1,998	1,631	1,227	0,471	-0,059	-0,994	0,148	-0,003	-0,370	-0,631	-0,609	-0,819	-0,845	-1,146
X44	2,055	2,006	0,793	-0,079	0,016	-0,999	0,389	-0,008	-0,682	-0,550	-0,585	-0,838	-0,781	-0,738
X45	-1,779	-0,823	0,355	1,582	-0,011	0,995	-1,377	-0,961	-0,589	-0,259	0,301	0,946	0,867	0,753
X46	-1,672	-0,916	-0,188	1,264	0,048	1,050	-1,439	-0,877	-0,447	-0,263	0,244	1,028	1,248	0,919
X47	-2,296	-1,430	-0,340	0,975	0,036	1,003	-0,783	-0,490	-0,090	0,212	0,476	0,913	0,878	0,936
X48	-0,886	-1,806	0,973	1,769	-0,281	0,463	-0,980	0,000	1,367	-0,069	0,154	0,432	0,102	-1,237
X49	0,886	1,806	-0,972	-1,769	0,281	-0,463	0,980	0,000	-1,367	0,069	-0,154	-0,433	-0,101	1,237
X51	-0,180	-0,237	-0,315	-0,322	-0,252	3,468	-0,229	-0,321	-0,292	-0,304	-0,330	-0,337	-0,129	-0,220
X52	-0,212	-0,255	-0,317	-0,335	-0,251	3,464	-0,226	-0,341	-0,293	-0,303	-0,325	-0,326	-0,049	-0,231
X53	-0,214	-0,257	-0,317	-0,333	-0,253	3,463	-0,229	-0,343	-0,295	-0,305	-0,326	-0,328	-0,032	-0,232
X54	-0,221	-0,264	-0,315	-0,326	-0,259	3,460	-0,237	-0,347	-0,301	-0,310	-0,329	-0,335	0,019	-0,235
X61	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293

Продовження табл. А.2

X62	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293
X63	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293
X64	1,709	1,390	0,875	0,959	0,919	0,099	-0,171	-0,686	-0,638	-0,717	-0,389	-0,699	-1,460	-1,191
X65	1,347	1,030	0,864	1,024	0,910	0,457	0,199	-0,449	-0,492	-0,589	-0,240	-0,733	-2,070	-1,258
X66	-1,562	-1,093	-0,867	-1,085	-0,928	-0,363	-0,074	0,560	0,598	0,682	0,368	0,804	1,747	1,211
X67	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293
X68	1,709	1,390	0,875	0,959	0,919	0,099	-0,171	-0,686	-0,638	-0,717	-0,389	-0,699	-1,460	-1,191
X69	1,347	1,030	0,864	1,024	0,910	0,457	0,199	-0,449	-0,492	-0,589	-0,240	-0,733	-2,070	-1,258
X691	-1,562	-1,093	-0,867	-1,085	-0,928	-0,363	-0,074	0,560	0,598	0,682	0,368	0,804	1,747	1,211
X692	-1,533	-1,307	-0,909	-0,977	-0,945	-0,214	0,061	0,639	0,582	0,677	0,297	0,656	1,681	1,293
X693	1,701	1,381	0,875	0,962	0,920	0,109	-0,161	-0,680	-0,635	-0,714	-0,386	-0,701	-1,478	-1,194
X694	1,588	1,144	0,870	1,066	0,928	0,320	0,034	-0,581	-0,606	-0,689	-0,372	-0,788	-1,704	-1,211
X71	-0,144	-0,190	0,689	0,937	0,666	1,176	0,412	1,263	0,639	-0,044	-1,187	-1,028	-1,723	-1,467
X72	0,558	0,380	1,109	1,008	0,529	0,523	0,393	1,075	0,372	-0,296	-1,221	-1,149	-1,708	-1,574
X73	-3,934	-0,140	0,956	1,335	0,528	1,125	0,113	0,600	0,704	-0,061	-1,112	-1,045	-1,632	-1,371
X74	0,222	-0,506	0,440	1,001	0,524	1,285	1,121	0,346	-0,062	-0,135	-0,018	-0,849	-2,628	-0,740

Закінчення табл. А.2

X75	-5,721	-0,668	-0,715	0,174	0,462	0,324	0,750	0,841	1,029	1,209	0,658	-1,079	-0,840	-2,144
X76	-0,764	-0,737	0,100	0,339	0,424	0,780	0,922	1,624	1,168	0,582	-0,847	-0,510	-1,689	-1,393
X81		1,735	1,953	0,893	0,124	0,038	-1,108	0,309	-0,095	-0,841	-0,634	-0,637	-0,904	-0,833
X82		1,839	1,805	0,838	-0,035	0,069	-1,185	0,456	0,043	-0,757	-0,589	-0,633	-0,964	-0,887
X83		-1,839	-1,805	-0,838	0,035	-0,069	1,185	-0,456	-0,043	0,757	0,589	0,633	0,964	0,887

Таблиця А.3 – Перетворення нормалізованих показників на стимулятори

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
X11	-1,4291	-1,2658	-1,0897	-1,1204	-0,8460	-0,6148	0,3404	0,4062	0,6138	0,9273	0,7285	1,1420	1,2262	0,9814
X12	-1,4291	-1,2658	-1,0897	-1,1204	-0,8460	-0,6148	0,3404	0,4062	0,6138	0,9273	0,7285	1,1420	1,2262	0,9814
X21	-1,5327	-1,3070	-0,9088	-0,9770	-0,9449	-0,2142	0,0608	0,6393	0,5821	0,6767	0,2966	0,6556	1,6810	1,2926
X22	1,3472	1,0297	0,8641	1,0242	0,9096	0,4569	0,1988	-0,4485	-0,4920	-0,5886	-0,2401	-0,7329	-2,0703	-1,2581
X23	-1,7180	-1,6586	-0,9127	-0,8264	-0,9307	0,1965	0,4780	0,9009	0,6844	0,7685	0,3648	0,4814	0,9211	1,2508
X24	-1,2929	-1,2049	-0,2953	-0,1151	-0,2010	0,6393	0,9118	1,4986	1,6264	1,1717	-0,6726	-0,2660	-1,1106	-0,6893
X25	1,5785	0,5443	0,8165	0,0544	0,2177	-0,3810	-0,8165	-0,9253	-1,3608	-1,1975	-0,3266	-0,3810	0,1089	2,0683
X26	2,1323	1,5826	1,4604	-0,0360	-0,7384	-0,7842	-1,0896	-0,6315	-0,3872	-0,1276	-0,4025	-0,7689	-0,3567	0,1472
X27	-1,7523	-1,3852	-1,0639	-0,4213	1,0475	1,2081	1,4147	0,6344	0,6803	0,1524	0,0148	0,7032	-0,6049	-0,6278
X28	-1,3612	-1,2473	-0,3676	-0,1438	-0,0986	0,7025	0,9755	1,4585	1,5822	1,1110	-0,6288	-0,1889	-1,0922	-0,7014
X29	-1,2878	-1,1903	-0,3810	0,0578	-0,0787	0,9159	1,0524	-0,9173	1,7545	1,6277	-0,3907	-0,2152	-1,0245	0,0773
X291	7,7092	-0,5133	-0,0073	-0,2603	0,0243	-0,0073	0,2141	2,9655	0,2457	-0,2603	-0,5133	0,0560	-0,4500	-1,4937
X292	-1,2795	-1,1701	-0,3378	-0,1805	-0,0961	0,6016	0,8867	1,9082	1,4271	0,9095	-0,6388	-0,1713	-1,0287	-0,8303
X31		-1,9369	-0,2828	-0,8341	-0,4972	1,0140	1,5654	1,1365	-0,3032	-0,0888	0,0236	0,3605	0,9732	-1,1303

Продовження табл. А.3

X32		-1,3936	0,3275	-0,5041	-0,8284	-0,0739	0,6743	0,0610	0,4303	1,3020	1,0436	-0,4640	-1,8993	1,3245
X33		0,8308	0,6725	0,7577	-0,8518	0,3123	-2,6084	-1,0432	0,0382	-0,1819	-0,0079	0,6725	0,9152	0,4941
X34		-1,3863	-1,2167	-1,4045	-1,0047	-0,5624	-0,2596	0,3341	0,7703	1,0429	0,9520	0,7521	0,9581	1,0247
X41	1,9982	1,6313	1,2272	0,4712	-0,0587	-0,9942	0,1476	-0,0028	-0,3697	-0,6312	-0,6085	-0,8192	-0,8453	-1,1460
X42	-1,8424	-1,5707	-1,2493	-0,5759	-0,0376	1,0818	-0,2544	-0,0973	0,3082	0,6184	0,5908	0,8540	0,8863	1,2880
X43	-1,9982	-1,6313	-1,2272	-0,4712	0,0587	0,9942	-0,1476	0,0028	0,3697	0,6312	0,6085	0,8195	0,8450	1,1460
X44	2,0553	2,0064	0,7932	-0,0792	0,0158	-0,9986	0,3889	-0,0083	-0,6817	-0,5498	-0,5848	-0,8383	-0,7813	-0,7376
X45	-1,7793	-0,8226	0,3550	1,5819	-0,0110	0,9954	-1,3771	-0,9610	-0,5893	-0,2588	0,3012	0,9464	0,8667	0,7525
X46	-1,6723	-0,9155	-0,1883	1,2640	0,0478	1,0501	-1,4387	-0,8772	-0,4466	-0,2627	0,2440	1,0279	1,2483	0,9192
X47	-2,2960	-1,4297	-0,3395	0,9751	0,0364	1,0026	-0,7834	-0,4895	-0,0898	0,2121	0,4755	0,9125	0,8781	0,9356
X48	0,8859	1,8059	-0,9725	-1,7691	0,2809	-0,4625	0,9803	0,0002	-1,3670	0,0690	-0,1542	-0,4319	-0,1021	1,2371
X49	0,8859	1,8058	-0,9725	-1,7691	0,2809	-0,4625	0,9803	0,0002	-1,3669	0,0690	-0,1542	-0,4332	-0,1008	1,2370
X51	-0,1799	-0,2372	-0,3153	-0,3215	-0,2517	3,4676	-0,2292	-0,3212	-0,2917	-0,3039	-0,3297	-0,3374	-0,1290	-0,2199
X52	-0,2120	-0,2545	-0,3171	-0,3347	-0,2514	3,4643	-0,2261	-0,3409	-0,2929	-0,3034	-0,3247	-0,3263	-0,0491	-0,2311
X53	-0,2142	-0,2569	-0,3166	-0,3325	-0,2534	3,4633	-0,2289	-0,3425	-0,2948	-0,3051	-0,3258	-0,3284	-0,0322	-0,2320
X54	-0,2207	-0,2642	-0,3149	-0,3260	-0,2595	3,4597	-0,2373	-0,3474	-0,3006	-0,3099	-0,3290	-0,3348	0,0191	-0,2346

Продовження табл. А.3

X61	-1,5327	-1,3070	-0,9088	-0,9770	-0,9449	-0,2142	0,0608	0,6393	0,5821	0,6767	0,2966	0,6556	1,6810	1,2926
X62	-1,5327	-1,3070	-0,9088	-0,9770	-0,9449	-0,2142	0,0608	0,6393	0,5821	0,6767	0,2966	0,6556	1,6810	1,2926
X63	-1,5327	-1,3070	-0,9088	-0,9770	-0,9449	-0,2142	0,0608	0,6393	0,5821	0,6767	0,2966	0,6556	1,6810	1,2926
X64	1,7091	1,3897	0,8746	0,9588	0,9190	0,0994	-0,1713	-0,6857	-0,6378	-0,7166	-0,3894	-0,6992	-1,4596	-1,1910
X65	1,3472	1,0297	0,8641	1,0242	0,9096	0,4569	0,1988	-0,4485	-0,4920	-0,5886	-0,2401	-0,7329	-2,0703	-1,2581
X66	-1,5617	-1,0926	-0,8673	-1,0848	-0,9280	-0,3627	-0,0744	0,5597	0,5983	0,6825	0,3680	0,8043	1,7474	1,2114
X67	1,5327	1,3070	0,9088	0,9770	0,9449	0,2142	-0,0608	-0,6393	-0,5821	-0,6767	-0,2966	-0,6556	-1,6810	-1,2926
X68	-1,7091	-1,3897	-0,8746	-0,9588	-0,9190	-0,0994	0,1713	0,6857	0,6378	0,7166	0,3894	0,6992	1,4596	1,1910
X69	-1,3472	-1,0297	-0,8641	-1,0242	-0,9096	-0,4569	-0,1988	0,4485	0,4920	0,5886	0,2401	0,7329	2,0703	1,2581
X691	1,5617	1,0926	0,8673	1,0848	0,9280	0,3627	0,0744	-0,5597	-0,5983	-0,6825	-0,3680	-0,8043	-1,7474	-1,2114
X692	-1,5327	-1,3070	-0,9088	-0,9770	-0,9449	-0,2142	0,0608	0,6393	0,5821	0,6767	0,2966	0,6556	1,6810	1,2926
X693	1,7010	1,3814	0,8753	0,9616	0,9197	0,1092	-0,1614	-0,6800	-0,6346	-0,7139	-0,3858	-0,7008	-1,4777	-1,1940
X694	1,5885	1,1442	0,8703	1,0657	0,9283	0,3198	0,0341	-0,5814	-0,6056	-0,6892	-0,3717	-0,7880	-1,7043	-1,2107
X71	-0,1438	-0,1897	0,6891	0,9373	0,6659	1,1764	0,4122	1,2630	0,6387	-0,0440	-1,1871	-1,0281	-1,7234	-1,4667
X72	0,5583	0,3805	1,1089	1,0081	0,5294	0,5228	0,3933	1,0754	0,3720	-0,2964	-1,2215	-1,1490	-1,7082	-1,5737
X73	-3,9339	-0,1401	0,9562	1,3349	0,5279	1,1247	0,1132	0,5997	0,7037	-0,0609	-1,1118	-1,0451	-1,6315	-1,3708

Закінчення табл. А.3

X74	0,2216	-0,5063	0,4404	1,0007	0,5239	1,2853	1,1206	0,3455	-0,0618	-0,1347	-0,0185	-0,8489	-2,6282	-0,7397
X75	-5,7206	-0,6684	-0,7154	0,1736	0,4621	0,3242	0,7502	0,8415	1,0293	1,2090	0,6575	-1,0792	-0,8401	-2,1443
X76	-0,7644	-0,7370	0,1004	0,3392	0,4238	0,7801	0,9223	1,6242	1,1676	0,5819	-0,8466	-0,5099	-1,6889	-1,3927
X81		1,7352	1,9534	0,8931	0,1237	0,0382	-1,1076	0,3092	-0,0954	-0,8406	-0,6340	-0,6374	-0,9045	-0,8333
X82		1,8392	1,8050	0,8384	-0,0351	0,0690	-1,1849	0,4556	0,0428	-0,7568	-0,5891	-0,6330	-0,9638	-0,8874
X83		-1,8392	-1,8050	-0,8384	0,0351	-0,0690	1,1849	-0,4556	-0,0428	0,7568	0,5891	0,6330	0,9638	0,8874

Джерело: розроблено автором

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1 – Консолідований баланс міжнародної корпорації «Henkel» (Balance Sheet) (у млн євро)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Гудвіл									12 306	12 972	12 379	13 157	13609	13569
Інші нематеріальні активи									4 230	4 278	3616	3490	3499	3422
Нематеріальні активи	8641	8 769	8 645	8 189	10 590	11 682	15 564	15 681			0	0	0	0
Основні засоби	2215	2 264	2 314	2 295	2 461	2 661	2 887	3 007	3 125	3 775	3688	3909	3911	3732
Інші фінансові активи	328	246	258	148	114	63	95	50	65	125	99	161	234	275
Відшкодування податку на прибуток	3	1	1	6	7	7	7	7	10	23	0	0	0	0
Інші активи	30	103	117	116	140	177	155	170	184	231	236	352	307	272
Відстрочені податкові активи	358	465	592	606	838	816	1 030	949	959	875	887	1195	1184	1176
Необоротні активи	11575	11 848	11 927	11 360	14 150	15 406	19 738	19 864	20 879	22 279	20 906	22 264	22744	22447
Запаси	1460	1 550	1478	1 494	1 671	1 721	1 938	2 079	2 177	2 187	2188	2629	3180	2444
Дебіторська заборгованість	1893	2 001	2021	2 370	2 747	2 944	3 349	3 544	3 610	3 415	3106	3456	3535	3471
Інші фінансові активи	708	656	2443	2 664	676	540	734	1 072	1 030	1 335	1372	1209	832	550
Відшкодування податку на прибуток	133	164	164	128	174	196	274	325	321	222	209	340	403	266

Продовження табл. Б.1

Інші активи	210	237	216	241	284	330	434	455	406	472	503	601	656	500
Грошові кошти та їх еквіваленти	1515	1 980	1238	1 051	1 228	1 176	1 389	919	1 063	1 460	1727	2116	1088	1951
Активи для продажу	31	51	38	36	31	10	95	81	76	39	228	58	731	100
Оборотні активи	5950	6639	7 598	7 984	6 811	6 917	8 213	8 475	8 683	9 130	9 332	10 410	10 425	9 282
Всього активів	17525	18487	19 525	19 344	20 961	22 323	27 951	28 339	29 562	31409	30238	32 674	33 170	31 728
КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ														
Статутний капітал	438	438	438	438	438	438	438	438	438	438	438	438	438	438
Резервний капітал	652	652	652	652	652	652	652	652	652	652	652	652	652	652
Вилучений капітал	-99	-93	-91	-91	-91	-91	-91	-91	-91	-91	-91	-91	-870	-1054
Нерозподілений прибуток	7926	8494	9381	10561	11396	12984	14236	16101	17288	18659	19150	20360	20903	21363
Інші компоненти капіталу	-1058	-942	-1 004	-1516	-887	-322	-188	-1 527	-1372	-1135	-2373	-1644	-1040	-1478
Капітал, що належить акціонерам (пайовий капітал)	7859	8 549	9 376	10 044	11 508	13 661	15 047	15 573	16 915	18 523	17776	19715	20083	19922
Неконтрольна доля участі	91	121	135	114	136	150	138	74	84	88	95	79	74	77
Капітал	7950	8 670	9 511	10 158	11 644	13 811	15 185	15 647	16 999	18 611	17 870	19 794	20 157	19 999
Пенсійні зобов'язання	594	998	960	820	1 262	988	1 007	760	794	635	551	510	417	535

Продовження табл. Б.1

Резерв податку на доходи	119	93	66	78	84	89	106	16	0	0	0	0	0	0
Інші резерви	302	394	265	335	380	396	347	353	285	307	314	326	268	293
Залучені кредити	3570	3 501	2 454	1 386	1 354	4	3 300	3 076	1 556	1 932	1666	1543	1846	1860
Інші фінансові зобов'язання	128	54	16	2	1	1	146	87	69	568	804	501	591	530
Інші зобов'язання	17	23	18	14	13	16	25	17	18	14	24	14	13	77
Відстрочені податкові зобов'язання	416	481	449	457	628	670	833	632	807	802	628	717	736	678
Довгострокові зобов'язання	5146	5 544	4 228	3 092	3 722	2 164	5 764	4 941	3 529	4 258	3 988	3611	3 862	3 972
Резерви податку на доходи	327	309	189	172	251	263	358	417	0	0	0	0	0	0
Інші резерви	867	833	1 264	1 454	1 513	1 564	1 966	1 786	1 769	1 653	1931	2064	2065	2230
Залучені кредити	536	412	1 320	1 230	390	880	425	1 268	2 619	2 026	1418	1295	1061	409
Кредиторська заборгованість	2308	2 411	2 647	2 872	3 046	3 176	3 665	3 721	3 713	3 819	3 953	4385	4621	4075
Інші фінансові зобов'язання	175	84	111	87	117	109	164	214	145	292	264	416	300	209
Інші зобов'язання	205	207	219	230	268	351	395	340	318	333	352	412	379	406
Зобов'язання з податку на прибуток	11	17	27	20	10	5	16	5	470	417	462	697	548	428
Зобов'язання, призначені для продажу	0	-	9	-	-	13	-	-	-	-	0	0	177	0
Поточні зобов'язання	4429	4 273	5 786	6 094	5 595	6 348	7 002	7 751	9 034	8 540	8 380	9268	9152	7757
Всього капіталу та зобов'язань	17525	18 487	19 525	19 344	20 961	22 323	27 951	28 339	29 562	31409	30238	32 674	33170	31728

Таблиця Б.2 – Консолідований Звіт про прибуток (Income Statement) міжнародної корпорації «Henkel»

Стаття (в млн. євро)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Продажі (Реалізація)	15092	15 605	16 510	16 355	16 428	18 089	18 714	20 029	19 899	20 114	19250	20066	22397	21514
Собівартість реалізованої продукції	-8078	-8 538	-8 778	-8 546	-8 712	-9368	-9742	-10 680	-10743	-10883	-10378	-11092	-13030	-11853
Валовий прибуток	7014	7 067	7 732	7 809	7 716	8 721	8 972	9 349	9 156	9 231	8871	8975	9367	9661
Витрати на маркетинг, збут та розповсюдження	-4257	-4 132	-4 302	-4 242	-4 151	-4608	-4635	-4 876	-4638	-4942	-5377	-5186	-5985	-5764
Витрати на дослідження і розробку	-391	-410	-408	-415	-413	-478	-463	-476	-484	-499	-501	-727	-570	-587
Адміністративні витрати	-750	-785	-785	-842	-852	-1012	-1062	-980	-991	-969	-950	-955	-1102	-1102
Інші операційні доходи	216	209	109	122	109	127	109	129	154	162	115	210	184	127
Інші операційні витрати	-109	-184	-147	-147	-165	-105	-146	-91	-81	-84	-139	-103	-85	-324
Операційний прибуток	1723	1 765	2 199	2 285	2 244	2 645	2 775	3 055	3 116	2 899	2019	2213	1810	2011
Дохід за відсотками	64	45	50	36	39	28	20	18	10	13	29	28	37	73
Витрати на сплату відсотків	-236	-200	-192	-94	-48	-45	-25	-55	-71	-88	-70	-46	-73	-106
Інший фінансовий результат	1	-155	-142	-55	-46	-24	-26	-26	-5	-13	-53	-46	-85	-90
Інвестиційний результат	-172	-	1	-	6	-1	-2	-4	1	-	0	0	0	0
Фінансовий результат	-171	-155	-141	-113	-49	-42	-33	-67	-65	-88	-94	-64	-121	-122

Продовження табл. Б.2

Прибуток до оподаткування	1552	1 610	2 058	2 172	2 195	2 603	2 742	2 988	3 051	2 811	1925	2149	1689	1888
Податок на прибуток	-409	-419	-502	-547	-533	-635	-649	-447	-721	-708	-501	-519	-436	-549
Податкова ставка у %		26	24,4	25,2	24,3	24,4	23,7	15	23,6	25,2	26	24,2	25,8	29,1
Чистий прибуток	1143	1 191	1 556	1 625	1 662	1 968	2 093	2 541	2 330	2 103	1424	1629	1253	1340
Відноситься до неконтрольованої частки	25	30	46	36	34	47	40	22	16	18	16	-5	-5	22
Відноситься до акціонерів	1118	1 161	1 510	1 589	1 628	1 921	2 053	2 519	2 314	2 085	1408	1634	1259	1318
Чистий прибуток на звичайну акцію (EPS)	2,57	2,88	3,4	3,65	3,74	4,42	4,72	5,79	5,32	4,79	3,23	3,76	2,93	3,13
Чистий прибуток на привілейовану акцію (EPS)	2,59	2,9	3,42	3,67	3,76	4,44	4,74	5,81	5,34	4,81	3,25	3,78	2,95	3,15

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Strikeplagiarism

Звіт подібності

метадані

Заголовок

Онуфрієва_Піскунова_плагіат

Автор

Науковий керівник / Експерт

Онуфрієва

Піскунова

підрозділ

кафедра математичного моделювання та статистики

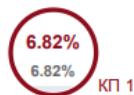
Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про **МОЖЛИВІ** маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		17
Інтервали		0
Мікропробіли		39
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		55

Обсяг знайдених подібностей

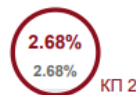
Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

25

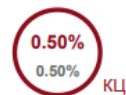
Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

КП 2

17621

Кількість слів

КЦ

132452

Кількість символів

ЛЬВІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Івана Франка

СЕРТИФІКАТ

№ 11-2024/024

що засвідчує участь

Єлизавити Онуфрієвої

у XII ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ
ФОРУМІ МОЛОДИХ ЕКОНОМІСТІВ-КІБЕРНЕТИКІВ

«МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ДОСВІД»

Професійна програма стажування
12 годин (0,4 кредиту ECTS)

Декан економічного факультету
Ростислав МИХАЙЛИШИН

22-23 листопада 2024 року
м. Львів